

Opgroeien in Grave
Jeugdbeleidsplan gemeente Grave
2003-2007

Peter Kuijs
februari 2003

Colofon

© K2 2003

Uitgave K2

Redactie: Peter Kuijs

Eindredactie: Zizi Juhász

Vormgeving: Zizi Juhász

Foto: Frank van der Wiel



K2, Brabants kenniscentrum jeugd

Bezoekadres: Koningsweg 2
Postadres: Postbus 2347
5202 CH 's-Hertogenbosch
Telefoon: (073) 614 17 74
Telefax: (073) 613 99 21
E-mail: mail@k2.nl
Website: www.k2.nl



Gemeente Grave

Bezoekadres: Hofplein 1
Postadres: Postbus 7
5360 AA Grave
Telefoon: (0486) 477 277
Telefax: (0486) 477 222
E-mail: info@grave.nl
Website: www.grave.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Verantwoording	7
Ontwikkelingsproces	7
Interactief proces van beleidsontwikkeling	8
Opbouw van de nota	8
1. Jeugdbeleid: visie en verantwoordelijkheid	11
Kaders van het jeugdbeleid	11
Investeren in jeugd: een maatschappelijk noodzaak	11
Jeugd, ouders en overheid zijn gezamenlijk verantwoordelijk	11
“Grijze gebied”	13
2. Jeugdbeleid in de gemeente Grave	15
Demografische gegevens	15
Uitgangspunten voor jeugdbeleid in Grave	16
3. Structuur in het jeugdbeleid	19
Huidige situatie	19
Samenvatting bevindingen inventarisatie	19
Aanbevelingen	19
4. Participatie	23
Huidige situatie	23
Aanbevelingen	23
5. Ontwikkelingsmilieus	25
Eerste ontwikkelingsmilieu: de opvoedingsomgeving	25
<i>Omschrijving eerste ontwikkelingsmilieu</i>	25
<i>Aandachtspunten</i>	26
<i>Aanbevelingen</i>	27
Tweede ontwikkelingsmilieu: onderwijs en (voorbereiding op) arbeid	32
<i>Omschrijving tweede ontwikkelingsmilieu</i>	32
<i>Aandachtspunten</i>	33
<i>Aanbevelingen</i>	34

Derde ontwikkelingsmilieu: de sociale omgeving	35
<i>Omschrijving derde ontwikkelingsmilieu</i>	35
<i>Aandachtspunten</i>	35
<i>Aanbevelingen</i>	36
6. Samenvatting van conclusies en aanbevelingen	43
Bijlagen	47
Samenstelling van werkgroep nota jeugdbeleid	47
Resultaten van traject Wenswijk	49
Overzicht aanbod van voorzieningen en aangegeven aandachtspunten	65

Voorwoord

Op dit moment leest u het voorwoord van het integraal jeugdbeleidsplan voor de gemeente Grave. Het is tot stand gekomen binnen een door K2, Brabants kenniscentrum jeugd, begeleid intensief traject van ongeveer tien maanden. Velen hebben een bijdrage geleverd aan dit waardevolle document. Op verschillende manieren hebben we de actuele stand van zaken binnen het jeugdbeleid in Grave in beeld proberen te brengen. Daarbij hebben we gebruik gemaakt van diverse werkvormen, zoals enquêtes, interviews, werkgroepen, bezoeken op locatie en presentaties. Vele avonden hebben vertegenwoordigers van verenigingen, professionele instellingen, wijk- en dorpsraden, politici e.a. met elkaar gesproken over knelpunten en de gewenste ontwikkelingen binnen het jeugdbeleid.

Uiteraard heeft ook onze jeugd in dit traject een belangrijke en constructieve rol gespeeld. Scholen en jongerenwerkers motiveerden de jeugd om eens kritisch naar onze Graafsche jeugdverworvenheden te kijken en hun waardering, kritiek en oplossingsrichtingen kenbaar te maken. Op serieuze, soms ludieke, maar bovenal betrokken wijze hebben alle deelnemers aan het traject hun bijdrage geleverd. Dat resulteert in dit integraal jeugdbeleidsplan waarin belangrijke aanbevelingen worden gedaan om het jeugdbeleid verder uit te bouwen. Ik zie het als een uitdaging, maar zeker ook als een investering in de toekomst van onze jeugd om samen werk te blijven maken van ons jeugdbeleid.

Met dank aan iedereen die aan dit jeugdbeleidsplan een bijdrage heeft geleverd waarbij ik een speciaal woord van waardering wil uitspreken naar Eric Walrave, onze beleidsmedewerker jeugdzaken. Laten we aan de slag gaan met de aanbevelingen!

Hennie Willemse

Wethouder Jeugdzaken

Verantwoording

Voor u ligt de nota lokaal jeugdbeleid in Grave met als titel "Jeugdbeleid in Grave. Een uitdaging voor alle betrokkenen".

Ontwikkelingsproces

De nota is het resultaat van onderstaand interactief proces zoals dat in 2002 heeft plaatsgevonden.

	Activiteiten	Uitvoering
Fase 1 Formuleren van uitgangspunten en ambitie lokaal jeugdbeleid	Bijeenkomst met vertegenwoordigers van de politiek en gemeenteambtenaren met als doel kennismaken met lokaal jeugdbeleid en de uitgangspunten.	18 april 2002
Fase 2 Inventarisatie en oriëntatie	<ul style="list-style-type: none">• bestuderen nota's• gesprekken sleutelfiguren• inventarisatie voorzieningen uitvoeren, completeren en verwerken• eerste analyse voorzieningenaanbod• verzamelen demografische gegevens	maart en april 2002
Fase 3 Analyseren aanbod en creëren van draagvlak voor verbetering	<ul style="list-style-type: none">• Doorspreken resultaten inventarisatie, aanvullen en geconstateerde knelpunten doorspreken met de werkgroep nota jeugdbeleid• Creëren van draagvlak door het organiseren van twee bijeenkomsten met het brede veld van bij jeugd betrokken organisaties• Betrekken van jeugd door middel van het project Wenswijk en het fotoproject jongeren	april – oktober 2002
Fase 4 Schrijven van de nota	K2 schrijft de nota namens de gemeente Grave	November – december 2002
Fase 5 Implementatie	Ondersteuning van de gemeente bij de uitvoering van de aanbevelingen in de nota jeugdbeleid	2003

Interactief proces van beleidsontwikkeling

De nota is het resultaat van een interactief proces waarin zoveel mogelijk bij jeugdbeleid betrokken organisaties, personen, gemeentelijke afdelingen en jeugd zelf meegedacht en meegepraat hebben over het jeugdbeleid in Grave.

De bijdragen aan de nota werden als volgt geleverd:

- jeugd is betrokken door de projecten Wenswijk en het fotoproject in samenwerking met het jongerenwerk.
- de werkgroep jeugdbeleid; samengesteld uit organisaties en personen die nauw betrokken zijn bij jeugd in Grave (zie bijlage 1).
- organisaties op het terrein van onderwijs, hulpverlening, zorg, cultuur en sport hebben een inventarisatielijst ingevuld waarop zijn hun aanbod en aandachtspunten aangegeven hebben. Daarnaast hebben zij in een tweetal grote bijeenkomsten een bijdrage geleverd aan het volledig maken van de inventarisatie (25 april 2002) en het uitwerken van de aandachtspunten (31 oktober 2002).

Opbouw van de nota

In hoofdstuk 1 wordt in algemene termen de visie en verantwoordelijkheden voor het jeugdbeleid aangegeven.

In hoofdstuk 2 wordt nader ingegaan op de situatie in de gemeente Grave; de uitgangspunten voor het lokale jeugdbeleid en de demografische gegevens.

In hoofdstuk 3 wordt de huidige structuur van het jeugdbeleid in beeld gebracht en de wijze waarop de gemeente haar regisseursrol invulling geeft. Op basis van de inventarisatie wordt aanbevolen de stuurgroep lokaal jeugdbeleid anders op te zetten.

In hoofdstuk 4 wordt aandacht besteed aan participatie van jeugd in het kader van jeugdbeleid en de uitwerking van de eerste aanbevelingen uit deze nota. Naast een beschrijving van de stand van zaken wordt er een aanbeveling gedaan om jeugdparticipatie een structurele plaats te geven in het kader van jeugdbeleid.

In hoofdstuk 5 komen de drie ontwikkelingsmilieus aan de orde. Naast een algemene inleiding wordt ingegaan op de drie ontwikkelingsmilieus. Per milieu wordt gekeken naar, de aandachtspunten c.q. knelpunten en verdere aanbevelingen ter verbetering.

In hoofdstuk 6 tenslotte treft u een samenvatting van de belangrijkste conclusies en aanbevelingen aan.

In bijlage 1 is de samenstelling van de werkgroep nota jeugdbeleid beschreven. De resultaten van het project Wenswijk zijn integraal opgenomen in bijlage 2. Een overzicht van het aanbod van voorzieningen en de door hen aangegeven aandachtspunten is opgenomen in bijlage 3.

De kosten voor de uitvoering van de aanbevelingen alsmede de prioriteitstelling worden in een separate notitie aangegeven met als titel "Opgroeien in Grave; werkdocument jeugdbeleid gemeente Grave".

Grave, 13 januari 2003

1. Jeugdbeleid: visie en verantwoordelijkheid

Kaders van het jeugdbeleid

De ontwikkeling van jeugdbeleid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de verschillende overheden. Om deze gezamenlijke verantwoordelijkheid tot uitdrukking te brengen hebben de overheden in het kader van het BANS¹-akkoord hierover afspraken gemaakt en gezamenlijke criteria vastgesteld.

De gezamenlijke visie, uitgangspunten en afspraken zijn neergelegd in de nota Jeugdbeleid in Ba(la)ns. Onderstaande teksten zijn ontleend aan en deels integraal overgenomen uit Jeugdbeleid in Ba(la)ns II².

Investeren in jeugd: een maatschappelijk noodzaak

De voorwaarden voor een gezonde ontwikkeling zijn voor jeugdigen in Nederland relatief gunstig. De moderne samenleving stelt echter nieuwe eisen aan de jeugd en haar omgeving. Hun keuzevrijheid neemt toe maar ook het beroep dat op hun zelfsturende vermogen wordt gedaan. De enorme groei van de kennis- en informatiemaatschappij brengt met zich mee dat zij zich, nu en straks, permanent nieuwe kennis en vaardigheden eigen zullen moeten maken. Steeds meer ouders combineren de zorg voor hun kinderen met werk buitenshuis, waardoor de functies van het gezin en voorzieningen voor opvang en onderwijs veranderen. Waarden, normen en leefpatronen staan steeds minder vast. Dat biedt kansen voor de jeugd, maar ook minder houvast. Het risico om niet aan de nieuwe eisen te kunnen voldoen neemt toe en is voor sommigen groter dan voor anderen. Als achterstanden voor bepaalde groepen zich opstapelen, dreigt tweedeling. Jeugdigen uit arme gezinnen en uit sommige minderheidsgroepen lopen hierbij meer risico. Demografische ontwikkelingen – ontgroening en vergrijzing – maken dat de samenleving zich ook vanuit economisch perspectief geen uitvallers kan permitteren.

Jeugd, ouders en overheid zijn gezamenlijk verantwoordelijk

Opgroeien en opvoeden is niet een verantwoordelijkheid van jeugd en ouders alleen, maar ook – en steeds meer – een maatschappelijke verantwoordelijkheid. De overheid heeft daarin nadrukkelijk een taak. Mede op grond van het Verdrag inzake de Rechten voor het Kind heeft de overheid tot taak voorwaarden te scheppen om gezinnen in staat te stellen hun taak als

¹ BestuursAkkoord Nieuwe Stijl

² Jeugdbeleid in Ba(la)ns; juni 2001. Vastgesteld door kabinet, IPO en VNG tijdens het overhedenoverleg in het kader van het Bestuursakkoord Nieuwe Stijl 1 december 1999 en 18 mei 2000

primaire opvoeder zo goed mogelijk te vervullen. De overheid moet zorgdragen voor de basisvoorzieningen, zoals onderwijs, gezondheidszorg en een veilige leefomgeving. Naast de zorg voor alle kinderen heeft de overheid de verantwoordelijkheid om extra aandacht te geven aan de kwetsbare jeugd en bescherming en extra begeleiding te bieden wanneer hun ontwikkeling in het gedrang komt. Soms moet de overheid die verantwoordelijkheid van ouders zelfs – geheel of gedeeltelijk – overnemen. Dwingende overheidsinterventie in het gezin moet altijd gebaseerd zijn op een juridische grondslag. De overheid heeft wel de verantwoordelijkheid om er alles aan te doen om al in een eerder stadium ernstige probleemsituaties te voorkomen.

Die overheid bestaat eigenlijk uit verschillende overheden en daarnaast zijn vele instellingen betrokken bij het vormgeven van hun beleid.

De **rijksoverheid** (ministeries van VWS³, OC&W⁴, Justitie, SZW⁵, BZK⁶, EZ⁷) draagt zorg voor de wettelijke kaders en verbeteringen daarbinnen.

De **provincie** heeft op grond van de Provinciewet verantwoordelijkheid voor de burgers in hun gebied. Op basis van deze en andere, meer specifieke wetten heeft zij taken op het terrein van zowel de fysieke als de sociale infrastructuur. De provincie voert welzijnsbeleid onder meer door het financieren van een aantal bovenlokale welzijnsorganisaties; ondersteunen gemeenten, met name door de inzet van provinciale steunfunctieorganisaties; heeft op onderwijsterrein een adviesfunctie bij de herschikking van het voorbereidend beroepsonderwijs (VBO-afdelingen); is zij territoriaal regisseur voor de jeugdzorg. Daarnaast heeft zij de wettelijke taken van planning en financiering op het terrein van de regionale hulpverlening en zijn territoriaal regisseur voor de jeugdzorg (dat wil zeggen de jeugdhulpverlening, de kindbescherming, de geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen en de sector voor licht verstandelijk gehandicapten).

De **gemeente** is verantwoordelijkheid voor de burgers in een gemeente op grond van de Gemeentewet en meer specifieke wettelijke kaders. Zij is verantwoordelijk voor een aantal specifieke jeugdvoorzieningen, zoals kinderopvang en peuterspeelzaalwerk, jeugd welzijns werk en de jeugd gezondheidszorg. In toenemende mate is ook het lokale onderwijsbeleid van belang: achterstandenbeleid, onderwijshuisvesting, uitvoering leerplichtwet, leerlingenvervoer, schoolbegeleidingsdiensten en volwasseneneducatie. Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor een aantal algemene voorzieningen die ook voor jeugd van belang zijn, zoals maatschappelijke opvang, algemeen maatschappelijk werk, verslavingszorg et cetera.

³ Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

⁴ Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

⁵ Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

⁶ Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

⁷ Ministerie van Economische Zaken

Verder voert de gemeente beleid op het terrein van veiligheid, werkgelegenheid en inkomensondersteuning, openbare ruimte et cetera.

“Grijze gebied”

Naast duidelijk afgebakende verantwoordelijkheden tussen de verschillende overheden bestaat er ook nog een “grijs gebied” waar **meerdere overheden** een rol spelen. Het onderstaande schema geeft inzicht in de bestuurlijke verantwoordelijkheden op het snijvlak van jeugdzorg en jeugdbeleid.

Gemeentelijke verantwoordelijkheid jeugdbeleid		Gedeelde verantwoordelijkheid	Verantwoordelijkheid jeugdzorg (provincie, justitie, AWBZ⁸)	
Algemeen jeugdbeleid	Gericht jeugdbeleid	Bureau Jeugdzorg		Geïndiceerde jeugdzorg
		Preventieve jeugdzorg	Basisjeugdzorg	
<i>Doelgroep</i> Alle jeugdigen en hun opvoeders	<i>Doelgroep</i> Risicogroepen voor wie speciale aandacht nodig is	<i>Doelgroep</i> Jeugdigen en opvoeders met problemen	<i>Doelgroep</i> Jeugdigen en opvoeders met specifieke problemen	<i>Doelgroep</i> Jeugdigen en opvoeders voor wie bijzondere zorg is geïndiceerd
Aandachtsvelden en activiteiten		Functies en activiteiten	Functies en activiteiten	
<ul style="list-style-type: none"> • Gemeentelijk onderwijs-beleid • Jeugdgezondheidszorg • Jeugd- en jongerenwerk • Kinderopvang • Sport • Jeugdinformatie • Arbeidsvoorziening • Opvoedingsvoorlichting • Peuterspeelzalen 	<ul style="list-style-type: none"> • GOA-beleid⁹ • VVE-beleid¹⁰ • RMC¹¹ • Kinderopvang + • ROC¹² • Arbeidsbegeleiding • Drugspreventie • HALT • Jeugd en veiligheid • Opvoedingsondersteuning • Straathoekwerk 	<ul style="list-style-type: none"> • Informatie en consultatie • Korte ambulante hulp • Schoolmaatschappelijk werk • Onderwijspreventieprojecten • Jeugdpreventieprojecten • Opvoedingsondersteuning 	<ul style="list-style-type: none"> • Aanmelding en screening • Diagnostiek • Indicatiestelling • Zorgtoewijzing • Plaatsing • Casemanagement • AMK¹³ 	<ul style="list-style-type: none"> • Intensieve thuisbegeleiding • Families first • Daghulp • (Semi-) residentiële hulp • Residentiële zorg • Pleegzorg

⁸ Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten

⁹ Gemeentelijk Onderwijsachterstandsbeleid

¹⁰ beleid Voor- en Vroegschoolse Educatie

¹¹ Regionale Meld- en Coördinatiefunctie leerplichtverzuim

¹² Regionale Opleidingscentrum

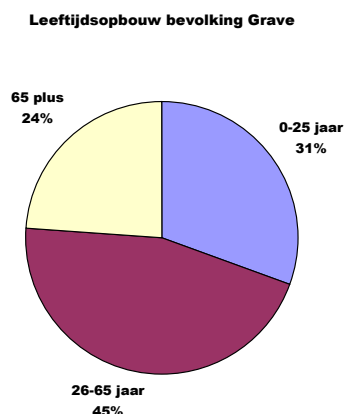
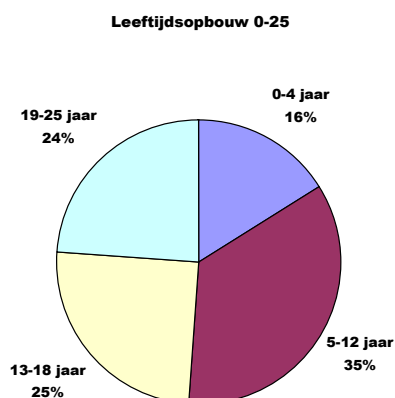
¹³ Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

2. Jeugdbeleid in de gemeente Grave

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de specifieke situatie in Grave. Achtereenvolgens treft u demografische gegevens, structuur in het huidige beleid en de uitgangspunten voor het lokale jeugdbeleid aan.

Demografische gegevens

- De gemeente Grave telde per 1 januari 2002 in totaal 12.755 inwoners.
- 3.897 (30,55%) inwoners zijn 25 jaar of jonger.
- 2.872 (23%) inwoners zijn jonger dan 18 jaar.
- 53% (2.053) jongens en 47% (1844) meisjes
- 95% (3705) van de jongeren hebben de Nederlandse nationaliteit en 5% (192) heeft een andere nationaliteit.



	Grave	Gassel	Escharen	Velp	Totaal
0-4 jaar	410	53	53	88	604
4-12 jaar	882	137	156	149	1324
12-18 jaar	643	88	104	111	946
18-25 jaar	750	94	63	116	1023
Totaal	2685	372	376	464	3897

Verdeling van de jeugdigen per kern

Uitgangspunten van jeugdbeleid in Grave

De gezamenlijke overheden hebben in het kader van jeugdbeleid in Ba(la)ns vijf criteria vastgelegd, waaraan het te ontwikkelen jeugdbeleid moet voldoen. Deze criteria vormen een overkoepelend kader en zijn richtinggevend voor het jeugdbeleid van de gemeente Grave. Deze vijf criteria zijn:

1. Samen met de jeugd en hun opvoeders

De gemeente Grave wil beleid maken mét jeugd en hun opvoeders en niet over hun hoofden heen.

De gemeente Grave spant zich in om jeugd en hun opvoeders actief te betrekken bij hun beleid en om het draagvlak voor jeugdparticipatie te verbreden, zodat ook binnen sectoren als onderwijs, ruimtelijke ordening en verkeer en vervoer de inbreng van jeugdigen kan vergroot worden.

2. Balans in het jeugdbeleid

Het jeugdbeleid richt zich niet alleen op problemen en symptoombestrijding, maar juist ook op het vergroten van kansen en beperken van risico's.

De gemeente Grave wil haar jeugdbeleid in balans brengen door versterking van de algemene voorzieningen voor jeugd. Bovendien zal het jeugdbeleid tot stand komen op basis van een realistische visie op jeugdigen, die vooral uitgaat van de kracht en positieve kwaliteiten van jeugdigen.

3. Extra aandacht voor risico's voor jeugd

Naast versterking van het algemene jeugdbeleid richt de gemeente Grave zich extra op jeugdigen die risico's lopen. Zij zal in haar beleid bevorderen dat:

- Algemene voorzieningen tijdig en effectief inspelen op situaties waarin jeugdigen extra risico's lopen.
- Extra aandacht wordt gegeven aan geïnternaliseerde problematiek van jongeren. Voorbeelden hiervan zijn faalangst, eetstoornissen en depressiviteit.
- Voorzieningen binnen het onderwijs, het sociaal cultureel werk en voorzieningen gericht op de toeleiding naar de arbeidsmarkt ook rekening houden met en bijdragen aan de versterking van potenties en vaardigheden van risicojeugd.

4. Vraaggericht werken en ketenbenadering

Het aanbod van voorzieningen moet goed aansluiten bij de behoeften en vragen van jeugdigen en hun opvoeders. De omschakeling naar een vraaggerichte werkwijze vereist een cultuuromslag binnen organisaties en instellingen. De gemeente Grave zal bij deze omslag een sturende en faciliterende rol vervullen voor organisaties en instellingen die onder haar verantwoordelijkheid vallen.

De gemeente Grave zal bevorderen dat:

- Voorzieningen beter aansluiten bij de behoefte en levensstijl van jeugdigen: flexibel en rekening houdend met verschillende culturen.

- Voorzieningen hun aanbod voor jeugdigen onderling beter afstemmen en een sluitend aanbod (ketenbenadering) wordt gerealiseerd.

5. Alleen projectenbeleid dat bijdraagt aan versterking van het structurele aanbod

Vernieuwingen in het jeugdbeleid – vooral ten aanzien van risicojeugd – worden veelal nagestreefd door middel van tijdelijke projecten. Die projecten worden bovendien slecht op elkaar afgestemd en sluiten soms onvoldoende aan op het bestaande beleid. Projecten worden vaak ontwikkeld op basis van een gesignaleerd probleem zonder dat men kijkt naar de effectiviteit van bestaand beleid en activiteiten.

Hieraan zijn twee belangrijke nadelen verbonden:

- Een te sterke aandacht voor steeds nieuwe programma's en projecten gaat ten koste van continue aandacht voor samenhangend beleid ten aanzien van de verschillende leefgebieden van jeugdigen. Als de projectfinanciering stopt, bestaat het risico dat de activiteiten ook ophouden, zelfs als deze succesvol zijn.
- Tijdelijke projecten zijn alleen zinvol als ze zo zijn opgezet, dat ze leiden tot een versterking van het structurele beleid en aanbod.

De gemeente Grave zal zorgdragen voor een duidelijk projectenbeleid dat gericht is op de versterking van het structurele aanbod.

3. Structuur in het jeugdbeleid

De gemeente is als regisseur verantwoordelijk voor het lokaal jeugdbeleid. Zij kan zich in deze taak bij laten staan door deskundigen op de verschillende deelterreinen.

Huidige situatie

In de gemeente Grave is al enkele jaren een stuurgroep Jeugd actief. Deze stuurgroep heeft als doel om op hoofdlijnen sturing te geven aan het lokaal jeugdbeleid. In praktijk blijkt deze stuurgroep onvoldoende te functioneren. Dit is met name te wijten aan onduidelijke positionering binnen het lokale beleid (wat is de rol en de verantwoordelijkheid van de stuurgroep) en het ontbreken van een beleidsplan op basis waarvan men praktisch kan sturen. Een ander belangrijk aandachtspunt is de tamelijk eenzijdige samenstelling van de huidige stuurgroep. Belangrijke partners in het kader van jeugdbeleid ontbreken.

Samenvatting bevindingen inventarisatie

Op basis van de inventarisatie, de daarin genoemde aandachtspunten en gesprekken met sleutelfiguren in het jeugdbeleid wordt voorgesteld om de (positie van de) stuurgroep Jeugd te versterken.

De stuurgroep Jeugd zou de volgende taken en functies moeten hebben:

- Afstemmen, monitoren, initiëren van en toezicht houden op activiteiten en projecten op het terrein van jeugd(beleid) op basis van de uitgangspunten voor het lokale jeugdbeleid (zie pagina 16).
- Bewaken van de aansluiting tussen de verschillende projecten, zeker wanneer deze zich op verschillende beleidsterreinen bevinden.
- Signaleren van nieuwe knelpunten en voorstellen formuleren voor de gewenste aanpak;
- Versterken en bewaken van de communicatie over jeugdbeleid.

Aanbevelingen

Op basis van het voorgaande doen wij u de volgende aanbeveling:

1. Herstructurering stuurgroep lokaal jeugdbeleid

Doel van de stuurgroep is het verbeteren van de samenhang en vernieuwing in het lokale jeugdbeleid op

basis van systematische input van gegevens en signalen met nadrukkelijk aandacht voor communicatie met en tussen de organisaties in Grave op het terrein van jeugd.

De gemeente Grave is als regisseur in het lokale jeugdbeleid verantwoordelijk voor de totstandkoming en ontwikkeling van deze stuurgroep.

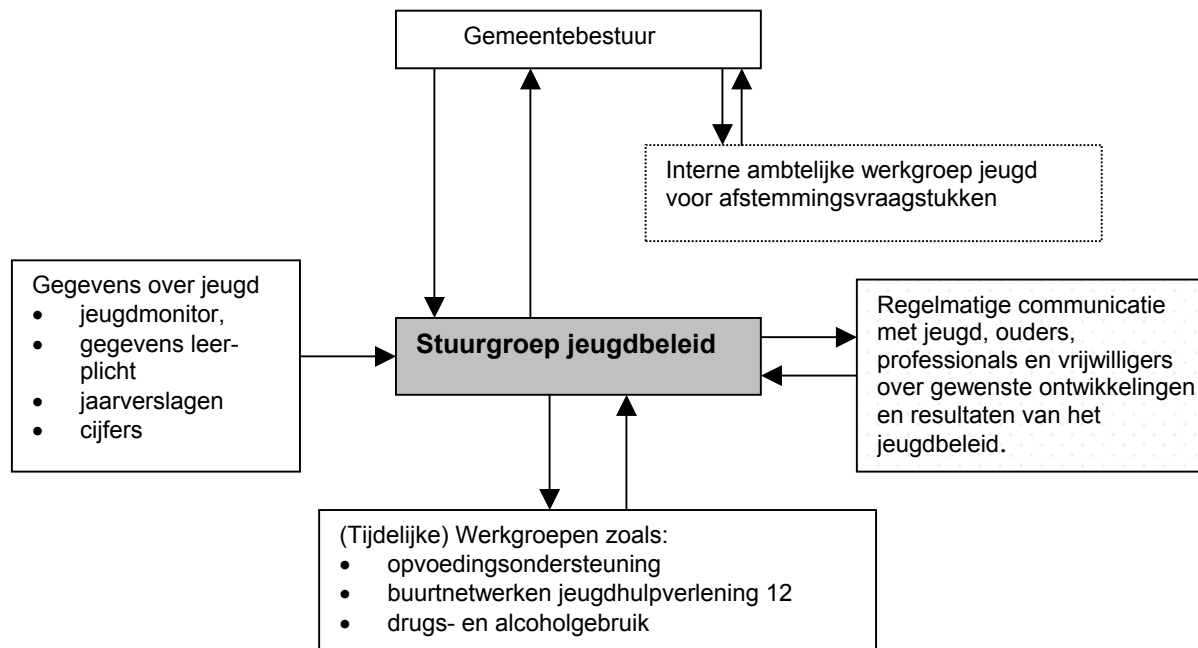
In de stuurgroep nemen lokaal actieve professionele organisaties met een nadrukkelijke functie en rol op het terrein van jeugd zitting. Aan de stuurgroep nemen tenminste de politie, het jeugd- en jongerenwerk, een afgevaardigde namens het basisonderwijs, een afgevaardigde namens het voortgezet onderwijs, de GGD, de thuiszorg, het AMW en de peuterspeelzalen deel.

Regionaal werkende instellingen worden, in verband met efficiënte inzet, gevraagd om op afroep deel te nemen aan de vergaderingen van de stuurgroep.

Taakstelling stuurgroep

- De stuurgroep draagt zorg voor de afstemming en monitoring van activiteiten en projecten in het kader van jeugdbeleid.
- De stuurgroep draagt bij aan en ziet toe op de uitvoering van de aanbevelingen in de nota jeugdbeleid op basis van de door de gemeente Grave vastgestelde prioriteiten.
- De stuurgroep adviseert het gemeentebestuur gevraagd en ongevraagd over onderwerpen met betrekking tot jeugdbeleid.
- De stuurgroep is het centrale platform waar signalen, knel- en aandachtspunten aangaande jeugd binnenkomen cq ingebracht kunnen worden.
- De stuurgroep adviseert de gemeente op basis van binnenkomende signalen over het te volgen beleid of onderneemt zelf actie.
- De stuurgroep vervult de aanjaagfunctie voor nieuwe initiatieven op het terrein van jeugdbeleid.
- De stuurgroep heeft aandacht voor afstemming met andere lokale en regionale stuurgroepen en samenwerkingsverbanden met betrekking tot jeugd, waaronder de regionale werkgroep Jeugd Land van Cuijk.

De bijbehorende organisatiestructuur zou er dan als volgt uit kunnen zien:



Uitgangspunten bij de organisatiestructuur:

- De gemeente Grave is en blijft eindverantwoordelijk voor het lokale jeugdbeleid.
- Teneinde adequaat jeugdbeleid te ontwikkelen wordt zij daarbij geadviseerd door de stuurgroep Jeugdbeleid. De stuurgroep vergadert vier maal per jaar en wordt voorgezeten door de gemeente Grave (portefeuillehouder jeugdbeleid). De ambtenaar belast met jeugdbeleid voert het ambtelijk secretariaat van de stuurgroep.
- De stuurgroep maakt hierbij gebruik van beschikbare gegevens over het jeugd(beleid): de in ontwikkeling zijnde jeugdmonitor (2003), gegevens leerplichtambtenaar en cijfers en signalen van organisaties met betrekking tot jeugd.
- De stuurgroep communiceert regelmatig (één- of tweemaal per jaar) met betrokken organisaties, jeugd en ouders over het doel en effect van lokaal jeugdbeleid. De wijze waarop gecommuniceerd wordt, zal door de stuurgroep nader ingevuld worden. Suggesties: themabijeenkomsten, nieuwsbrief, website, onderzoek, jeugdmarkt e.d.
- Jeugdbeleid heeft bijna altijd betrekking op meerdere onderdelen van de gemeentelijke organisatie. Bij het aanpakken van alcohol- en drugsproblematiek onder jeugdigen heeft de gemeente intern te maken met de bureaus welzijn, openbare orde en veiligheid maar ook met onderwijs en het bureau beheer en milieu. Het verdient derhalve aanbeveling om een intern afstemmingsoverleg jeugd in te stellen onder coördinatie van de afdeling welzijn.
- De stuurgroep kan bij de uitwerking van vraagstukken gebruik maken van tijdelijke of permanente werkgroepen. In het kader van de nota jeugdbeleid worden de werkgroepen opvoedingsondersteuning en ontwikkeling buurtnetwerken jeugdhulpverlening (12⁺) als eerste voorgesteld. Zie in dit verband ook aanbeveling IV.

4. Participatie

Een van de uitgangspunten in het bestuursakkoord Jeugdbeleid in BA(la)NS is dat jeugdbeleid gemaakt wordt samen met jeugd (en hun opvoeders) en niet over hun hoofden heen.

Huidige situatie

Grave heeft geen beleid ontwikkeld met betrekking tot jeugdparticipatie. Enkele jongeren in Grave hebben het initiatief genomen om een jongerenraad op te richten. In het collegeprogramma 2003 stelt de gemeente hierover:

“In alle fasen van het te ontwikkelen en uit te voeren beleid achten we jeugdparticipatie van groot belang. Omdat de jongerenraad hierin een belangrijke functie kan vervullen, willen we deze stimuleren en faciliteren. Bij faciliteiten wordt gedacht aan een jaarlijks bedrag voor algemene kosten, met daarnaast een jaarlijks budget om als Jongerenraad een of meerdere door de jeugd gewenste projecten te realiseren (in totaal € 7.500,- per jaar). Conditie zullen in overleg met jongeren, jongerenraad en gemeente vastgesteld worden”.

Aanbevelingen

Op basis van het voorgaande doen wij u de volgende aanbeveling:

II. Systematisch betrekken van jeugd bij jeugdbeleid

Jongerenparticipatie in het kader van jeugdbeleid kan op verschillende manieren vorm krijgen. In het boek “Jong betrokken. Jongerenparticipatie op lokaal niveau”¹⁴ worden vier vormen van jeugdparticipatie onderscheiden:

- Informatie van jongeren is **medeweten**. Informatie over de wensen en behoeften van jongeren wordt in eerste instantie verkregen door goed naar hen te luisteren en te kijken. Dit kan bijvoorbeeld door het organiseren van een debat of door hen op te zoeken.
- Raadplegen is **meepraten**. De gemeente vraagt de mening van kinderen en jongeren om te weten of het voorgenomen beleid overeenkomt met hun wensen en verwachtingen, bijvoorbeeld door interviews en enquêtes te houden.
- Medezeggenschap is **meebeslissen**. Jongeren worden niet alleen naar hun mening gevraagd, zij hebben ook een stem bij de besluitvorming. Dat kan in de vorm van jongerenraden die gevraagd en ongevraagd advies geven over allerlei zaken.
- Autonomie is **meedoen**. Jongeren nemen zelf het initiatief tot het beïnvloeden van beleid of voor het opzetten van activiteiten. Zij voeren deze zelf uit. Een voorbeeld is een hangplek die jongeren zelf opzetten en beheren.

¹⁴ Charlotte van Hees et al., Amsterdam 2002. ISBN 906473 402 X

Om jeugdparticipatie op lokaal niveau inhoud te geven dienen er meerdere vormen naast elkaar gebruikt te worden. Het initiatief om te komen tot een jongerenraad is één van de manieren. Op basis van ervaringen elders in de provincie blijkt dat het succesvol functioneren van jongerenraden afhankelijk is van duidelijkheid met betrekking tot de rol, positie, activiteiten en bevoegdheden. Een belangrijke tweede succesfactor is het ondersteunen van de jongerenraad bij de uitvoering van hun werk. De ondersteuning kan geleverd worden door de gemeente maar ook door het jongerenwerk. Het is aan de gemeente om hierover met de jongerenraad duidelijke afspraken te maken.

Andere manieren van participeren zijn:

- Betrekken van kinderen en jongeren bij de voorbereiding en uitvoering van concrete activiteiten. Hierbij valt te denken aan meedenken en meepraten over de inrichting van speelplekken, het ontwikkelen van een jongerencentrum of het verbeteren van concrete verkeersknelpunten.
- Regelmatig jongeren bevragen op wensen en behoeften door bijvoorbeeld een website, enquêtes of gesprekken met jongeren.

Om jeugdparticipatie structureel in te bedden in de ontwikkeling van jeugdbeleid dient de gemeente bij alle concrete activiteiten voor of ten behoeve van jeugd vast te stellen op welke manier de jeugd erbij betrokken wordt. Soms is dat via een advies van de jongerenraad, soms is dat via een inventarisatie onder jeugdigen en soms is dat via deelname van jongeren aan een werkgroep.

Actie gemeente

De gemeente Grave stelt, in overleg met de stuurgroep jeugdbeleid en de jongerenraad in oprichting, vast op welke manier(en) zij jeugdparticipatie vorm zal geven. Tevens wordt bekeken welke ondersteuning en facilitering noodzakelijk is en op welke wijze hierin voorzien gaat worden.

5. Ontwikkelingsmilieus

Bij hun groei naar volwassenheid krijgen jeugdigen met steeds meer facetten van de samenleving te maken. In de eerste levensjaren is het leven beperkt tot het gezin en kinderopvangvoorzieningen. In een latere fase gaat het kind naar school en krijgt de vrijetijdsbesteding een bredere insteek. De diversiteit in de leefsituatie van jeugdigen vraagt om beleid voor jeugdigen op verschillende beleidsterreinen. Beleidsmaatregelen en voorzieningen zullen in stimulerende zin aansluiten bij de ontwikkelingsfasen die jeugdigen doormaken in dit groeiproces.

De feitelijke leefsituatie van de jeugd is, als we de ontwikkeling van jeugdigen van baby tot jongvolwassene bezien, op te splitsen in drie ontwikkelingsmilieus:

1. de opvoedingsomgeving,
2. onderwijs en (voorbereiding op) arbeid,
3. de sociale omgeving.

Deze drie ontwikkelingsmilieus vormen in feite de belangrijkste terreinen waar de overheid (gemeentelijk en landelijk) invloed uitoefent op de maatschappelijke positie en het toekomstperspectief van jeugdigen. Afhankelijk van de leeftijd en de positie van de jeugdige zullen de accenten van de overheidsbemoeienis verschillen. Zo is de gemeentelijke bemoeienis rond kinderopvang vooral gericht op de leeftijdscategorie 0-12 jaar, terwijl de bemoeienis met jongerenhuisvesting en arbeidsmarkt zich vooral op oudere jeugd richt.

Eerste ontwikkelingsmilieu: de opvoedingsomgeving

Omschrijving eerste ontwikkelingsmilieu

Het eerste ontwikkelingsmilieu omvat de primaire leefomgeving van de jeugdige: de feitelijke opvoedings- en leefomgeving. In de eerste levensjaren is het kind vrijwel volledige afhankelijk van de ouders/opvoeders. De zelfstandige actieradius van het kleine kind is beperkt tot woning en woonomgeving. Geleidelijk vergroot het zijn of haar leefomgeving, wordt minder afhankelijk van ouders en opvoeders, gaat uiteindelijk veelal zelfstandig wonen. Voorzieningen waarvoor de gemeente (mede)verantwoordelijk is, liggen onder meer op het terrein van opvoedingsondersteuning, jeugdgezondheidszorg, hulpverlening, kinderopvang, peuterspeelzaalwerk, woon- en leefomgeving, openbare orde en veiligheid. Hieronder wordt op verscheidene aandachtsgebieden in de opvoedingsomgeving de situatie in Grave beschreven, wat betreft voorzieningenniveau en aanbod.

Overzicht van het huidige aanbod

Een overzicht van het aanbod van activiteiten in het eerste milieu treft u aan als bijlage 3.

Aandachtspunten

Op basis van de inventarisatie van het aanbod in het eerste milieu werden de volgende aandachtspunten geformuleerd:

- Meer aandacht voor activiteiten voor jeugdigen in de leeftijd van 12 -25 jaar.
- Vroegtijdig oppakken van zorgsignalen en het aanpakken van problemen. Op basis van de inventarisatie blijkt dat er een groep van circa 60 jongeren in aanraking komt of dreigt te komen met hard drugs.
- Versterking aanpak drugs- en alcoholgebruik jeugdigen. Versterken van preventie, interventie, behandeling en repressie. Verbeteren van de samenwerking op lokaal niveau.
- Verbetering van de afstemming tussen aanbieders van hulpverlening en zorg onderling **en** verbetering van de afstemming en samenwerking tussen verwijzers en hulpverlening.
- Verbetering van de herkenbaarheid en toegang van jeugdhulpverlening op lokaal niveau.
- Aandacht voor “machtsmisbruik” binnen vrijwilligersorganisaties (sportclubs e.d.).
- Kinderopvang en basisonderwijs signaleren dat ouders in toenemende mate (een deel van) de verantwoordelijkheid voor opvoeding bij hen neerleggen.
- Verbetering van de signalering en aanpak van opvoedingsproblemen. In een zo vroeg mogelijk stadium dient er aandacht te zijn voor de verbetering van de opvoedingscompetenties van ouders. Vroegtijdig signaleren en aanpakken van opvoedingsproblematiek draagt op de langere termijn ook bij aan het voorkomen van zwaardere problematiek.
- Het moet duidelijk zijn waar verwijzers met vragen, signalen, problemen en zorgen met betrekking tot jeugdigen terecht kunnen. Voor verwijzers is het belangrijk te weten wat er met de door hen ingebrachte vragen gebeurt. Terugkoppeling van resultaten is belangrijk.
- Ontwikkelen van sociale kaart.
- Jongeren hebben behoefte om elkaar te ontmoeten in de openbare ruimte. De samenleving moet deze behoefte van jongeren accepteren en waar nodig en mogelijk faciliteren.
- Meer aandacht voor het betrekken van ouders bij het onderwijs.

Aanbevelingen

Op basis van het voorgaande doen wij u de volgende aanbevelingen:

III. Versterking opvoedingsondersteuning

Algemeen

Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen. In de afgelopen decennia is er echter veel veranderd in de opvoeding. Veranderingen in de maatschappij, veranderende kijk op kinderen en een andere visie op opvoeding hebben ertoe geleid dat de opvoedingsomgeving sterk gewijzigd is. Ook is er sprake van een toenemende opvoedingsonzekerheid en zelfs opvoedingsonmacht. De vraag van ouders om ondersteuning bij de opvoeding is in de afgelopen jaren ook sterk toegenomen. Opvoedingsondersteuning kan op verschillende manieren vorm krijgen: variërend van goede en gerichte informatievoorziening in de vorm van folders, brochures, videobanden of spelmaterialen tot praktische ondersteuning van ouders in de eigen opvoedingspraktijk door professionals vanuit de jeugdzorg.

Huidige situatie

Op lokaal niveau kunnen ouders met opvoedingsvragen en –problemen terecht bij thuiszorg, maatschappelijk werk en GGD.

Uit de inventarisatie komt sterk naar voren dat er toch nog steeds veel vragen en dilemma's zijn met betrekking tot opvoedingsondersteuning. Binnen het onderwijs constateert men in dit verband in toenemende mate opvoedingsproblemen en opvoedingsonmacht bij ouders.

Probleem is dat men niet altijd weet waar men naartoe kan doorverwijzen of dat het advies niet wordt opgevolgd. Daarnaast worstelt het onderwijs met het dilemma in hoeverre men zich met opvoeding mag/moet bemoeien.

Versterking opvoedingsondersteuning op basis van de concrete behoefte

Op basis van de inventarisatie en de bespreking in de werkgroep jeugdbeleidsplan dienen een drietal, met elkaar samenhangende, opdrachten uitgevoerd te worden:

- Breng de latente en manifeste vraag betreffende opvoedingsondersteuning in kaart: waar is behoefte aan en waaraan denkt men dat er behoefte is.
- Breng het aanbod aan opvoedingsondersteuning in kaart en toets de bruikbaarheid aan de vraag van de verschillende doelgroepen (ouders en “professionele” opvoeders).
- Adviseer de gemeente op basis van de analyse van vraag en aanbod over ontwikkeling van opvoedingsondersteuning in Grave.

Voor het verzamelen van informatie over de vraag naar opvoedingsondersteuning en het beschikbare aanbod, kan gebruik gemaakt worden van de kennis en ervaring van de Thuiszorg,

GGD, maatschappelijk werk, Bureau Jeugdzorg, peuterspeelzalen, kinderopvang en het basis- en voortgezet onderwijs.

Het verdient aanbeveling om een tijdelijke werkgroep, onder verantwoordelijkheid van de stuurgroep jeugdbeleid, te formeren om de gewenste informatie op tafel te krijgen. De werkgroep maakt hierbij gebruik van de informatie uit de (op te richten) buurtnetwerken jeugdhulpverlening (zie aanbeveling IV), de in 2003 uit te voeren jeugdmonitor (onder 12- 18 jarigen) of middels een eigen onderzoek onder ouders. Voorgestelde partners: Bureau Jeugdzorg, GGD, Thuiszorg, basisschool.

Kosten

Afhankelijk van de te kiezen opzet van de werkgroep en de daaruit voortkomende adviezen.

IV. Ontwikkelen buurtnetwerk 12⁺

Algemeen

Tijdig signaleren van problemen en het opstarten van de eventueel noodzakelijke hulpverlening is, uit het oogpunt van preventie, van groot belang. Immers het tijdig signaleren en ondernemen van actie in een vroegtijdig stadium voorkomt verergering van problematiek en vergroot de kansen op succesvolle interventie.

Huidige situatie

Uit de inventarisatie blijkt dat Graafse organisaties in de praktijk hun vragen over problemen van jeugdigen onder de 12 jaar (basisschool) vaak moeilijk op de juiste plaats neer kunnen leggen. Ondanks het gegeven dat er in de afgelopen jaren meer duidelijkheid is gekomen over het aanbod en de beschikbaarheid van jeugdzorg, blijkt het in praktijk voor verwijzers - zoals het basisonderwijs - moeilijk te bepalen waar men met een specifieke vraag heen moet. Procedures en de werkwijze van de instantie waarnaar verwezen wordt, zijn vaak niet voldoende duidelijk. Al te vaak constateren verwijzers dat de verwijzing niet het gewenste resultaat heeft opgeleverd.

Een tweede vraag van verwijzers betreft ondersteuning en consultatiemogelijkheden bij opgevangen probleemsignalen. Immers niet alle signalen zijn meteen ook concrete hulpvragen en verwijzers maken zich vaak terecht zorgen over een jeugdige of de opvoedingssituatie.

Toekomstige situatie

Het ontwikkelen van buurtnetwerken 12⁺ levert een belangrijke verbetering van signalering, samenwerking en verwijzing tussen verwijzers en hulpverlenende organisaties op. In veel

Brabantse gemeenten draaien de buurtnetwerken al een geruim aantal jaren. Uit beschikbare evaluatiegegevens blijkt dat men tevreden is over aanpak, werkwijze en resultaten.

Aan het buurtnetwerk nemen zowel verwijzers (basisonderwijs, politie, jeugd- en jongerenwerk, huisartsen etc) als hulpverleningsorganisaties (Bureau Jeugdzorg, algemeen maatschappelijk werk, GGD, Thuiszorg etc) deel. In het buurtnetwerk worden signalen en problemen ingebracht en worden concrete afspraken gemaakt over het in te zetten hulpverleningstraject. In het buurtnetwerk vindt ook afstemming tussen de (inzet van de) verschillende betrokken organisaties plaats.

Actie

De gemeente Grave neemt op basis van deze nota het initiatief tot het opzetten van één buurtnetwerk 12⁺ in de kern Grave. Het functioneren van dit buurtnetwerk wordt na twee jaar geëvalueerd. Indien op basis van de evaluatie blijkt dat het buurtnetwerk succesvol is, wordt besloten de buurtnetwerken uit te breiden naar de kernen Escharen, Gassel en Velp. In de buurtnetwerken hebben bij voorkeur zitting het basisonderwijs, politie, GGD, Thuiszorg, Bureau Jeugdzorg, jeugd- en jongerenwerk en AMW.

De methode, werkwijze en procedures van de buurtnetwerken zijn vastgelegd en kunnen overgenomen worden.

De buurtnetwerken worden voorgezeten door een coördinator die meestal in dienst is bij een van de deelnemende instellingen. De coördinator is naast voorzitter van het buurtnetwerk tevens aanspreekpunt voor (tussentijdse) vragen, organiseert de bijeenkomsten en houdt zicht op de uitvoering van de afgesproken acties.

Uitvoering

Gemeente Grave in samenwerking met de deelnemers aan het buurtnetwerk.

Kosten

Instellingen nemen deel aan het buurtnetwerk op basis van hun reguliere taakstelling. In principe zijn daar geen extra kosten aan verbonden. De gemeente dient de kosten voor de coördinatie van de buurtnetwerken voor haar rekening te nemen.

V. Versterken ketenaanpak drugs- en alcoholgebruik

Algemeen

Een succesvolle aanpak met betrekking tot alcohol- en drugsgebruik gaat uit van een ketenaanpak. De basis van de keten wordt gevormd door een stevig preventieprogramma in samenwerking met onderwijs, horeca, sportclubs etc. Preventie dient gevolgd te worden door

een op de lokale situatie afgestemd aanbod van hulpverlening om problemen met betrekking tot middelengebruik in een vroegtijdig stadium aan te pakken. Derde pijler van de ketenaanpak is curatie van verslaving.

Huidige situatie

Grave heeft een ernstig probleem met betrekking tot drugsgebruik. Op basis van de door politie en andere organisaties gesignaleerde problematiek met betrekking tot een grote groep jongeren waarbij men (dreigend) gebruik van harddrugs en de daarmee gepaard gaande overlast constateert, blijkt dat het ontbreekt aan een samenhangende aanpak van de problematiek. Naast het concrete probleem met betrekking tot hard drugs blijkt uit de inventarisatie en de bijeenkomsten met de werkgroep jeugdbeleidsplan dat er eveneens problemen zijn met problematisch alcohol- en softdrugsgebruik.

In Grave wordt er op het terrein van preventie alcohol- en drugsgebruik alleen het programma Gezonde school en genotmiddelen van de GGD gedraaid. Gelet op de omvang van de problematiek kan gesteld worden dat de preventieactiviteiten verder uitgebreid dienen te worden.

Wanneer gekeken wordt naar de omvang van de problematiek en de bestaande activiteiten op het gebied van middelengebruik, blijkt het noodzakelijk om gehele keten preventie – interventie - curatie grondig te analyseren. Op basis van de analyse dienen de zwakke plekken in de keten versterkt worden.

Aanpak versterking keten drugs- en alcoholgebruik

Centraal in de aanpak staat de op te zetten actiegroep aanpak alcohol en drugsgebruik onder voorzitterschap van Novadic. De actiegroep krijgt de volgende opdrachten:

- Nader analyseren van de aard, omvang en ernst van de problematiek door een ter zake deskundige organisatie (Novadic);
- Op basis van de uitkomsten van de inventarisatie van de problematiek analyseren van de huidige keten;
- Adviseren van de gemeente Grave over verbetering van het aanbod en versterking van de samenhang in het aanbod en de aanpak ten aanzien van middelengebruik.

Naast een grondige analyse en aanbodontwikkeling dient de actiegroep:

- Op korte termijn ontwikkelen van een gezamenlijke aanpak met betrekking tot het probleem van de groep van 60 jongeren zoals aangegeven in de inventarisatie;
- Ontwikkelen van een effectief preventieprogramma in samenwerking met onder meer het onderwijs, de sportclubs en de horeca.

Voorstel deelnemers actiegroep: Politie, JPP, jeugd- en jongerenwerk, ambtenaren jeugdbeleid en gezondheid, algemeen juridische zaken en Novadic in samenwerking met het onderwijs, de (sport)clubs en de horeca.

Kosten

Afhankelijk van inzet Novadic en advies actiegroep.

VI. Ontwikkeling speelruimteplan

Algemeen

Het in dit voorstel gehanteerde begrip speelruimte heeft een brede invalshoek. Het gaat hierbij om zowel de formele speelplekken (zoals vastgelegd in het bestemmingsplan) als de informele speelplekken (de plekken waar jeugdigen verblijven) in de gemeente Grave. Als doelgroep wordt gekozen voor jeugdigen tot 18 jaar. Door het op deze wijze hanteren van het begrip speelruimte is er ook aandacht voor de jeugd van 12 tot 18 jaar die gebruik maakt van de openbare ruimte (onder meer in de vorm van hanggroepen).

Huidige situatie

Uit de inventarisatie van aandachtspunten en in het bijzonder uit het project Wenswijk wordt er veel aandacht gevraagd voor de inrichting van de speelruimte in het openbare domein.

De gemeente Grave heeft wel een onderhoudsplan met betrekking tot de speeltoestellen maar geen formeel speelruimteplan.

Vanuit Wenswijk is een aantal keren aangegeven dat kinderen de speelplaatsen van de scholen ook graag na schooltijd zouden willen gebruiken, evenals van sportvelden die in de buurt liggen.

Ontwikkelen van een speelruimteplan

Opstellen van een speelruimteplan op basis van specifieke behoeften en leeftijdsgroepen in de verschillende wijken en dorpen. Het plan dient inzicht te geven in de actuele stand van zaken met betrekking tot de inrichting van de speelruimte, de demografische kenmerken van een wijk/dorp, een analyse van de huidige inrichting in relatie tot de leeftijdscategorieën in wijk/dorp en aanbevelingen met betrekking tot de verbetering van de speelruimte.

Om een goed zicht te krijgen op alle (on)mogelijkheden met betrekking tot speelruimteontwikkeling, worden ook de speelplaatsen van de scholen en nabijgelegen sportterreinen meegenomen in het onderzoek. De feitelijke beoordeling of speelplaatsen en sportterreinen betrokken worden in het definitieve speelruimteplan is onderwerp van nadere bespreking tussen de gemeente Grave en betrokken scholen en clubs.

Uitvoering

Gemeente Grave in overleg met wijk- en dorpsraden en de jongerenraad. Onderzoek naar de wensen, behoeften en mogelijkheden kan desgewenst uitbesteed worden aan een gespecialiseerd bureau.

Kosten

Kosten van de ontwikkeling van een speelruimteplan zijn afhankelijk van de omvang van het onderzoek. Na ontwikkeling van een plan zijn er uiteraard ook kosten te verwachten met betrekking tot de uitvoering.

VII. Aanpakken onveilige verkeerssituaties

Algemeen

Verkeersveiligheid is een primaire verantwoordelijkheid van de lokale overheid. In relatie tot het jeugdbeleid is verkeersveiligheid in de woon-, leef- en speelomgeving van kinderen van belang evenals het veilig van en naar school kunnen gaan.

Huidige situatie

In het kader van het project Wenswijk hebben kinderen van de basisscholen een groot aantal onveilige verkeerssituaties in de eigen wijk in kaart gebracht.

Aanpak onveilige verkeerssituaties

De gemeente Grave gaat, in samenwerking met kinderen en wijkraden, de in Wenswijk genoemde onveilige verkeerssituaties nader bekijken. Doel is het zoeken naar oplossingen voor deze problemen en het vergroten van de verkeersveiligheid. Het op deze manier aanpakken van knelpunten kan gezien worden als een directe vorm van kinder- en jeugdparticipatie.

Uitvoering

Gemeente Grave (ambtenaar verkeersbeleid) in samenwerking met kinderen, wijkraden en politie.

Tweede ontwikkelingsmilieu: onderwijs en (voorbereiden op) arbeid

Omschrijving tweede ontwikkelingsmilieu

Het tweede ontwikkelingsmilieu omvat de kaders waarmee de jeugdige in aanraking komt tijdens zijn of haar verdere ontwikkeling: onderwijs en arbeid. In toenemende mate is de

gemeentelijke overheid verantwoordelijk voor onderwerpen in dit ontwikkelingsmilieu. Deze verantwoordelijkheid en bemoeienis heeft vooral betrekking op onderwijs, arbeidsmarkt en inkomen.

Hieronder wordt op verscheidene aandachtsgebieden binnen het onderwijs en de arbeid, de situatie in Grave, wat betreft voorzieningenniveau en aanbod, kort in kaart gebracht.

Overzicht van het huidige voorzieningenaanbod

Een overzicht van het aanbod van voorzieningen en activiteiten in het tweede milieu treft u aan als bijlage 3.

Aandachtspunten

Organisaties hebben bij de uitgevoerde inventarisatie van het tweede ontwikkelingsmilieu (samengevat) de volgende aandachtspunten geformuleerd:

- Het ontbreekt aan voldoende zicht op de overgang van het voortgezet onderwijs naar vervolgonderwijs en de arbeidsmarkt. Hoewel verondersteld wordt dat zich hier problemen voordoen, is hier geen aanwijzing voor gevonden.
Wegens het ontbreken van adequate gegevens wordt in deze nota niet verder ingegaan op dit onderwerp.
- De school wordt steeds meer (afgeleide taakstelling) een opvoeder. Ouders gedogen steeds meer, wijzen kinderen te weinig op hun verantwoordelijkheid ten aanzien van gedrag in de breedste zin van het woord: taalgebruik, fatsoensnormen, vernielzucht etc.
- Scholen hebben in toenemende mate te maken met opvoedkundige problemen. Om met ouders hierover in gesprek te raken wordt hier tijdens ouderavonden extra aandacht aan besteed. De ouders die komen, zijn echter meestal de ouders die er het minst behoefte aan hebben. De ouders die men wenst te bereiken laten het vaak afweten.
- Scholen krijgen steeds meer te maken met problemen waarvoor geen adequaat antwoord of aanbod afdoende antwoord voorhanden is. Het gaat om problemen met betrekking tot bijvoorbeeld faalangst, problemen op sociaal-emotioneel gebied en gedragsproblemen (ADHD, autisme).
- Samenwerking met de politie loopt slecht (is incidenteel).
- Duidelijk vastgestelde doelen, hier voldoende aandacht voor vragen, continuïteit.
- Goede samenwerking met diverse instanties en lage drempels voor ouders.
- Een adviesorgaan voor leerkrachten en ouders met diverse disciplines waar je snel een antwoord krijgt en geen lange wachtlijsten voor de ondersteuning.
- Goed contact met betrokken partijen ouders / buurtcoördinator / dorpsraad / school.
- Goed overleggen met beroepsopvoeders en het beleid doorvoeren op zoveel mogelijk terreinen binnen de gemeente.

Aanbevelingen

Met betrekking tot de verwijzing, advisering, afstemming en samenwerking op het terrein van kinderen met problemen c.q. zorgsignalen is al een tweetal aanbevelingen opgenomen in het eerste ontwikkelingsmilieu. Het gaat dan om de voorstellen voor de ontwikkeling van buurtnetwerken jeugdhulpverlening 12⁷ en de versterking van de mogelijkheden voor opvoedingsondersteuning.

VIII. Ontwikkeling sociale kaart in de vorm van een “routeplanner” bij problemen

Algemeen

Signalen en vragen betreffende problemen en zorgen met betrekking tot de ontwikkeling van jeugdigen moeten snel op de juiste plaats neergelegd worden. Ondanks de ontwikkelingen in de jeugdzorg (nauwere samenwerking tussen hulpverlening, lichamelijke en geestelijke gezondheidszorg) is het voor verwijzers vaak moeilijk te bepalen waar men met een bepaalde vraag terecht kan. Naast korte lijnen in de samenwerking met de hulpverleningsorganisaties (aanbeveling III en IV) is een sociale kaart in de vorm van een “routeplanner” bij problemen een handig hulpmiddel voor verwijzers.

Huidige situatie

Het aanbod van de verschillende organisaties en instanties op het terrein van (jeugd)hulpverlening en zorg is onvoldoende bekend bij de verwijzers.

Ontwikkeling eenvoudige sociale kaart

Ontwikkel, gelet op de activiteiten van de GGD om te komen tot een digitale sociale kaart, een eenvoudige sociale kaart voor verwijzers in Grave, waarin de belangrijkste organisaties op het terrein van jeugdzorg zijn opgenomen. De informatie per organisatie geeft in ieder geval aan wat de doelgroep is, voor welke problemen men er terecht kan, welke diensten men aanbiedt voor verwijzers en cliënten, welke procedure gevolgd moet worden bij aanmelding en eventueel wie contactpersoon is voor de gemeente Grave.

Aanvullend op de eenvoudige sociale kaart, is het wellicht mogelijk om gezamenlijk met de gemeenten in het Land van Cuijk een interactieve digitale sociale kaart te ontwikkelen. In deze kaart worden de algemene organisaties met hun aanbod en procedures opgenomen evenals organisaties met een aanbod op een specifiek terrein. Ook kunnen via een dergelijke sociale kaart ervaringen uitgewisseld worden of vragen neergelegd worden, waarop andere gebruikers kunnen reageren. Op deze manier ontstaat er een sociale kaart die aansluit bij actuele en specifieke vragen van verwijzers.

Uitvoering

1. De ambtenaar jeugdbeleid neemt initiatief in samenwerking met de stuurgroep lokaal jeugdbeleid.
2. De ambtenaar volksgezondheid neemt het initiatief mee naar het regionaal bestuurlijk GGD overleg en bekijkt op welke manier een dergelijke sociale kaart ontwikkeld kan worden. Aansluiten bij de in ontwikkeling zijnde digitale sociale kaart van de GGD is wellicht een praktische optie.

Kosten

Afhankelijk van de gekozen vorm en inhoud.

Derde ontwikkelingsmilieu: sociale omgeving

Omschrijving derde ontwikkelingsmilieu

Het derde ontwikkelingsmilieu waarin jeugdigen verkeren, heeft vooral betrekking op de eigen sociale omgeving waarin jeugdigen steeds méér gaan vertoeven: naarmate zij ouder worden, wordt ook hun sociale en culturele actieradius groter. De vrijetijdsbesteding staat centraal in het derde ontwikkelingsmilieu. Zij krijgen meer vrienden en vriendinnen, kiezen hun eigen (vrije)tijdsbesteding, nemen deel aan sportclubs, aan jeugd- en jongerenwerk, aan allerlei cultuuruitingen, aan vormen van educatie, recreatie en creativiteitsontwikkeling. De taken van de overheid liggen hier vooral in de voorwaardenscheppende sfeer op het terrein van jeugd- en jongerenwerk, sport en cultuur.

In het derde ontwikkelingsmilieu wordt tevens de speel-, sport- en ontmoetingsmogelijkheden in de woon- en leefomgeving meegenomen.

Overzicht van het aanbod van organisaties en activiteiten

Een overzicht van het aanbod van activiteiten in het derde milieu treft u aan als bijlage 3.

Aandachtspunten

Organisaties hebben bij de uitgevoerde inventarisatie van het derde milieu (samengevat) de volgende aandachtspunten geformuleerd:

- Behoeftte jongerenontmoetingsplaatsen. Niet alleen denken aan binnenvoorzieningen. Het is ook gewenst hiernaast per gemeentelijke kern zorg te dragen voor legale (buiten) ontmoetingsplekken. Gedacht wordt aan ontmoetingsruimten per kern. Als voorbeeld werden containers aangehaald. Op te lossen problemen zijn dan de plek in de wijk (niet bij mijn voorkeur), onderhoud, toezicht en toegankelijkheid voor verschillende groepen.
- Activiteiten voor de jeugd en met name de groep van 12 jaar en ouder.

- Betrekken van jeugd / jeugdparticipatie.
 - Ontwikkelen van een vrijwilligerskader om bijvoorbeeld het jongerencentrum te runnen. Deze vrijwilliger kan gevonden worden bij de iets “ouder wordende jeugd van 17 plus”. Professionele ondersteuning (JJW, sociaal beheer) is voorwaarde.
 - Visie jeugd- en jongerenwerk is breder dan in de functieomschrijving van de jongerenwerker is aangegeven. Er dient een duidelijke visie op taak en functie van het jeugd- en jongerenwerk ontwikkeld te worden waarin de afzonderlijke elementen een plek krijgen.
 - Vervreemding van jongeren en ouderen doorbreken.
 - Activiteiten dienen laagdrempelig te zijn. Dit kan onder meer door de drempel voor jongeren om lid te worden van een vereniging laag te leggen door een aantrekkelijke contributie.
 - (Sport)verenigingen worden geconfronteerd met terugloop van het bestand aan jeugdleden. Door de verenigingen wordt naar voren gebracht dat de gemeente zich meer coöperatief en meedenkend zou kunnen opstellen. De rol die zij voor de gemeente zien is die van het scheppen van voorwaarden, faciliteren en initiëren.
- In het algemeen is het geen specifiek Graafs probleem. Jongeren vanaf een jaar op 14 gaan van verenigingen af omdat andere zaken belangrijker worden: uitgaan, mode, werken naast studie etc. Na de brugklas begint dit proces.

Aanbevelingen

Op basis van het voorgaande doen wij u de volgende aanbevelingen:

IX. Ontwikkelen van een beleidsvisie met betrekking tot “jongeren op straat”

De stuurgroep jeugdbeleid ontwikkelt, in samenwerking met het jongerenwerk, de politie, buurtorganisaties en jongeren, een visie met betrekking tot jeugd op straat. In deze visie geeft men concreet aan wat men nastreeft, welke activiteiten men gaat ontplooiën en op welke manier en met welke middelen die activiteiten uitgevoerd gaan worden.

Toelichting

Jongeren hebben behoefte om elkaar op verschillende plaatsen, zowel binnen als buiten in de openbare ruimte, te ontmoeten.

In de aanbevelingen X. , XI. en XII. wordt aandacht besteed aan de ontwikkeling van ontmoetingsmogelijkheden en activiteiten in accommodaties.

Wanneer jongeren elkaar op straat ontmoeten, wordt dit door buurtbewoners vaak ervaren als overlast. Deze overlast komt voor in de vorm van lawaai, afval en nadrukkelijke aanwezigheid

van jeugd. Soms voelen buurtbewoners zich ook bedreigd door groepen jongeren en is er sprake van vermeende overlast. Een vervreemding van ouderen en jongeren wordt menigmaal gesignaleerd. Veel te vaak worden de problemen ad hoc opgelost door het inschakelen van de jongerenwerker of buco, die gaan praten en nauwelijks iets kunnen realiseren, of door een wegstuurbeleid van de politie. Hoewel deze oplossingen soms het gewenste effect hebben, zijn het te vaak ad hoc oplossingen. Er zijn op dit moment van schrijven meerdere locaties aan te geven waar hangjongerenproblematiek speelt.

Als je beide kanten van dit probleem serieus neemt, is het belangrijk dat de gemeente een goed beleid ontwikkelt met betrekking tot jongeren op straat. Dit beleid hangt nauw samen met speelruimtebeleid (ook trapveldjes en plekken waar je **mag** rondhangen; zie aanbeveling VI.), een goed activiteitenaanbod, versterking van communicatie tussen ouderen en jeugdigen en een repressief politieoptreden als overlast echt de spuigaten uitloopt.

Uitvoering

Gemeente Grave in samenwerking met politie, stadswachten en SWB Boxmeer. Bij ontwikkeling van een beleidsvisie kan gebruik gemaakt worden van ervaringen zoals opgedaan in bijvoorbeeld Boxmeer.

Kosten

Aan het ontwikkelen van een visie met betrekking tot jongeren op straat zijn in eerste instantie geen kosten verbonden.

Op basis van de ervaringen zoals opgedaan in het project Essinklaan, worden de kosten per locatie geraamd op € 12.500,--.

X. Onderzoeken van de mogelijkheden om ruimte en ontmoetingsmogelijkheden binnen de gemeenschapshuizen voor jongeren in Grave te creëren

Algemeen

Uitgangspunt voor gemeenschapsaccommodaties (dorps-, wijk- en buurthuizen) is dat het voorzieningen zijn voor alle inwoners van een dorp of wijk. Een vrijetijdsaanbod dicht bij huis is van grote waarde voor de leefbaarheid in de kernen en de binding van jeugd met de eigen directe woon- en leefomgeving.

Uit te voeren activiteiten in gemeenschapsaccommodaties hebben een recreatief karakter (inloop, muziek, dans, knutselen etc).

Huidige situatie

Binnen de bestaande gemeenschapsaccommodaties worden verschillende activiteiten voor kinderen en jeugdigen georganiseerd. Aan de behoefte van jongeren om elkaar te kunnen ontmoeten in een eigen sfeer kan of wil men vaak niet tegemoet komen.

Bij het organiseren van activiteiten is er vaak een tekort aan vrijwilligers die de activiteit draaien en ontbreekt de professionele ondersteuning om een aanbod goed van de grond te krijgen.

Toekomstige situatie

Het bieden van een plek voor jongeren in de gemeenschapshuizen heeft een aantal belangrijke functies: jongeren worden direct betrokken bij de eigen gemeenschap, jongeren voelen zich serieus genomen in hun wensen elkaar te kunnen ontmoeten en het draagt bij aan een dialoog tussen volwassenen en jongeren.

Aanpak

1. Bestaande situaties: op basis van het algemene uitgangspunt en de huidige situatie dient nader onderzocht te worden in hoeverre het financieel, technisch en beheersmatig mogelijk én haalbaar is om een plek voor jongeren te creëren binnen de bestaande buurt-, wijk- of dorpshuizen.

De ambtenaar jeugdbeleid neemt het initiatief om samen met direct betrokken (bestuur accommodatie, de jongerenwerker en de jeugd zelf) een dergelijk onderzoek uit te voeren.

2. Bij nieuwbouw of verbouw van gemeenschapsaccommodaties (Escharen in aanbouw en in Velp zijn plannen voor een nieuwe accommodatie) dient rekening gehouden te worden met de wensen en behoeften van jongeren, uiteraard gerelateerd aan de overige gebruikers van de voorziening.

Bij nieuwbouw of verbouw dienen de jongeren betrokken te worden bij de planvorming.

3. Dit onderzoek en invulling van mogelijkheden binnen gemeenschapshuizen staat nadrukkelijk los van de wens van het opzetten van een algemeen jongeren centrum.

Kosten

Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek worden de kosten van de noodzakelijke investering bepaald.

Uitvoering

Gemeente Grave in samenwerking met tenminste beheerders en besturen van de accommodaties, het jeugd- en jongerenwerk en jeugdigen.

XI. Opzetten van een jongerencentrum

Het opzetten van een jongerencentrum met als belangrijkste functies ontmoeting, recreatie en activiteiten voor de doelgroep 12 – 25 jaar; een eigen herkenbare plek voor jeugd in Grave.

Het opzetten, ontwikkelen en exploiteren van een jongerencentrum vereist een gedegen voorbereiding en kost daarom veel tijd. De basis voor een nieuw jongerencentrum is allereerst een duidelijke, door partijen gedragen, visie op het gewenste profiel van het nieuwe jongerencentrum (doelstelling, doelgroepen, aanbod, positie en imago).

Na het vaststellen van het gewenste profiel voor het nieuwe jongerencentrum wordt een programma van eisen geformuleerd. Het programma van eisen wordt vervolgens vertaald naar ruimte- en inrichtingseisen, beheer en exploitatie.

Algemeen

Een nieuw te ontwikkelen jongerencentrum is geen doel op zich maar een instrument in het geheel van jeugdbeleid. Een jongerencentrum biedt jongeren de kans elkaar in een eigen sfeer te ontmoeten en daarbinnen activiteiten te ontwikkelen, die aansluiten bij hun behoeftes.

Een jongerencentrum is voor veel jongeren ook een omgeving waarin zij leren verantwoordelijkheid te dragen en activiteiten te organiseren voor en samen met anderen.

Anders dan in een buurt- of clubhuis zijn er geen volwassenen die de regels opleggen maar bepalen de jongeren dit zelf binnen de afgesproken kaders en ondersteunt door volwassenen (meestal de jongerenwerker).

Huidige situatie

In Grave is geen jongerencentrum. Uit deze en eerder uitgevoerde inventarisaties onder organisaties en instellingen in Grave, de gesprekken met jeugd en de door jongeren gemaakte fotoserie blijkt een grote behoefte aan een jongerencentrum.

Uitvoering

Bij de ontwikkeling van een nieuw jongerencentrum is het van belang om een zo groot mogelijk draagvlak te creëren. Een begeleidingsgroep/initiatiefgroep is hierbij een belangrijke randvoorwaarde. De begeleidingsgroep wordt gevraagd het profiel van het jongerencentrum te formuleren. Daarnaast wordt deze groep gevraagd een advies uit te brengen over het bijbehorende programma van eisen.

In de begeleidingsgroep nemen de ambtenaar jeugdbeleid, jeugd- en jongerenwerk, jeugd zelf en een aantal nader te bepalen deskundigen/belanghebbenden deel.

Kosten

De kosten voor de ontwikkeling en exploitatie van een jongerencentrum zijn uiteraard afhankelijk van de gekozen vorm, de beschikbaarheid en geschiktheid van locaties en de inzet van beheer en agogisch personeel.

XII. Ontwikkelen van een activiteitenaanbod voor en met jongeren

Huidige situatie

Er is een groot en divers aanbod van activiteiten in club of verenigingsverband op het terrein van sport en cultuur. Jongeren vanaf een jaar of 12 à 13 hebben behoefte aan andere vormen van activiteiten. Activiteiten komen steeds meer in het teken te staan van vrijblijvend ontmoeten, contact hebben met leeftijdsgenoten en leuke dingen doen met elkaar in plaats van activiteiten in verenigingsverband.

Toekomstige situatie

Uit de inventarisatie blijkt dat ook Graafse jongeren behoefte hebben aan sociaal-culturele activiteiten, zoals popmuziek, breakdance, inloopavonden etc. Het aanbod op dit terrein is in Grave echter minimaal.

Het verdient aanbeveling om samen met jongeren te komen tot de ontwikkeling van nieuwe activiteiten die aanslaan bij de jeugd zelf. Het samen ontwikkelen heeft een aantal belangrijke maatschappelijke waarden; jongeren leren ontwikkelen en organiseren, zij leren zelf verantwoordelijkheid te dragen voor de door hen georganiseerde en/of uitgevoerde activiteiten.

Uitvoering

Jeugdigen zelf met ondersteuning van de jongerenwerker en in samenwerking met partners uit bijvoorbeeld de horeca en de gemeenschapsaccommodaties. Belangrijke opdracht aan de jongerenwerker is het ontwikkelen van een vrijwilligerskader van jongeren die zelfstandig activiteiten kunnen opzetten en uitvoeren.

Kosten

Voldoende faciliteiten (ruimte en activiteitenbudget) en voldoende uren jongerenwerk.

XIII. Ondersteuning van sportclubs en verenigingen bij het voorkomen van vertrek jeugdleden c.q. de werving van jeugdleden

Vanuit de gemeente meedenken met sportclubs. Gezamenlijk doel: de sport en andere activiteiten blijvend onder de aandacht van jeugd te houden middels gerichte acties.

Algemeen

De landelijke trend is dat jeugd vanaf een jaar of 13 in grote mate afhaakt bij de sportclubs. Belangrijkste oorzaken hiervan zijn: veranderende interesse bij jongeren, drukke agenda's met school en bijbaantjes, maar ook een groot aanbod van verschillende manieren om de vrije tijd te besteden.

Succesfactoren om jeugd te behouden voor de club zijn om bijvoorbeeld naast prestatie-activiteiten meer aandacht te besteden aan de recreatieve aspecten en behoeften van jongeren om elkaar te ontmoeten.

Jeugd heeft meer behoefte aan lossere verbanden. In dit verband kunnen sportclubs kortdurende, vrijblijvende activiteiten ontwikkelen (toernooitjes/clinics in kernen, beachvolleybal e.d.).

Huidige situatie

Ook in Grave is een vergelijkbare trend zichtbaar. Een aantal sportclubs lukt het aardig om jongeren aan zich te blijven binden. Succesfactoren zijn vooral het organiseren van andere zaken naast de sport (gezamenlijke skivakantie, binnenactiviteiten in de winter etc).

Uitvoering

Lokale sportclubs en de gemeente Grave.

Kosten

Activiteitenbudget op basis van een concreet jaarwerkplan.

XIV. Uitbreiding formatie-uren jeugd- en jongerenwerk op basis van een visie op jeugd- en jongerenwerk

Bij veel van de uit te voeren aanbevelingen speelt het jeugd- en jongerenwerk een belangrijke rol. Om de gewenste inzet van het jeugd- en jongerenwerk te kunnen realiseren zal het huidige takenpakket van het jeugd- en jongerenwerk bekeken, aangepast en uitgebreid moeten worden op basis van een duidelijke visie op het jeugd- en jongerenwerk in Grave.

Uitvoering

- Vaststellen van de gewenste inzet van het jeugd- en jongerenwerk in het kader van het lokale jeugdbeleid die wordt bepaald naar aanleiding van de prioritering van activiteiten door de gemeente.
- Op basis van de gewenste inzet wordt vervolgens bepaald onder welke voorwaarden, met welke middelen, onder welke aansturing en met welke budgetten het jongerenwerk de activiteiten kan uitvoeren.
- Vaststellen van het aantal formatieuren jongerenwerk dat noodzakelijk is.

Betrokkenen

Ambtenaar jeugdbeleid in samenwerking met Stichting Welzijn Boxmeer.

Kosten

Extra kosten voor de inzet van jongerenwerk zijn afhankelijk van functie en inschaling en dient derhalve nader uitgewerkt te worden.

Naast extra salariskosten dient rekening gehouden te worden met extra middelen voor de uitvoering van activiteiten en overige kosten die samenhangen met de uitbreiding van het aantal formatieuren.

6. Samenvatting van conclusies en aanbevelingen

I. Herstructurering stuurgroep lokaal jeugdbeleid

Verbeteren van de samenhang in het lokale jeugdbeleid op basis van systematische input van gegevens en signalen met nadrukkelijk aandacht voor communicatie met en tussen de organisaties in Grave op het terrein van jeugd.

II. Systematisch betrekken van jeugd bij jeugdbeleid

Goed jeugdbeleid wordt gemaakt in samenspraak met jeugd en ouders. Het verdient dan ook aanbeveling om de inbreng van ouders en jeugdigen op een systematische manier vorm te geven door bijvoorbeeld een jeugdraad, maar ook door hen te betrekken bij concrete activiteiten als de ontwikkeling van een speelruimteplan of een jongerencentrum.

III. Versterking opvoedingsondersteuning

Organisaties en instellingen in Grave constateren dat ouders in toenemende mate vragen hebben over ,of problemen hebben met de opvoeding van hun kinderen.

Het aanwezige aanbod van opvoedingsondersteuning bereikt een deel van deze ouders. Met name ouders die er - naar de mening van de professionals - het meest bij gebaat zouden zijn, worden echter niet of onvoldoende bereikt.

Onderzoek naar de vraag en aanbod op het terrein van opvoedingsondersteuning moet leiden tot versterking en verbetering van het bestaande aanbod.

IV. Ontwikkelen buurtnetwerk 12`

Tijdig signaleren van problemen en het opstarten van de eventueel noodzakelijke hulpverlening is, uit het oogpunt van preventie, van groot belang. Immers het tijdig signaleren en ondernemen van actie in een vroegtijdig stadium voorkomt verergering van problematiek en vergroot de kansen op succesvolle interventie.

Een buurtnetwerk 12` is een beproefde manier om door intensieve samenwerking vroegtijdig te kunnen signaleren en waar nodig in te grijpen. Aanbeveling is om te starten met één buurtnetwerk en dit na een positieve evaluatie uit te breiden.

V. Versterking ketenaanpak drugs- en alcoholgebruik

Grave heeft een ernstig probleem met betrekking tot drugsgebruik (zie inventarisatie eerste ontwikkelingsmilieu). Op basis van de door politie en anderen gesignaleerde problematiek met betrekking tot een grote groep jongeren waarbij men (dreigend) gebruik van harddrugs en de

daarmee gepaard gaande overlast constateert, blijkt dat het ontbreekt aan een samenhangende aanpak van de problematiek.

Naast het concrete probleem met bovenstaande groep blijkt uit de inventarisatie en de bijeenkomsten met de werkgroep jeugdbeleidsplan dat er eveneens problemen zijn met problematisch alcohol- en softdrugsgebruik.

Om de problemen aan te pakken wordt aanbevolen om een samenhangend aanbod van preventie, interventie en curatie te ontwikkelen.

VI. Ontwikkeling speelruimteplan

Het project Wenswijk heeft veel concrete knelpunten opgeleverd met betrekking tot speelruimte in de gemeente Grave. De gemeente beschikt wel over een onderhoudsplan voor de speeltoestellen maar het ontbreekt aan een speelruimteplan op buurt- en wijkniveau.

Bij de ontwikkeling van een speelruimteplan dient ook gekeken te worden naar (on)mogelijkheden om schoolpleinen en sportvelden bij de planning te betrekken.

VII. Aanpakken onveilige verkeerssituaties

Het project Wenswijk heeft veel concrete knelpunten opgeleverd met betrekking tot onveilige verkeerssituaties in de gemeente Grave.

Voorgesteld wordt dat de gemeente, in samenwerking met politie en buurt, gaat bekijken op welke manier de genoemde verkeerssituaties veiliger gemaakt kunnen worden.

VIII. Ontwikkeling sociale kaart in de vorm van een “routeplanner” bij problemen

Zowel organisaties als het onderwijs geven aan dat zij niet beschikken over een actuele sociale kaart voor vragen en problemen van jeugdigen en ouders. Voorgesteld wordt een eenvoudige sociale kaart te ontwikkelen in de vorm van een “routeplanner bij problemen”. Op termijn kan mogelijk aangesloten worden bij de in ontwikkeling zijnde regionale sociale kaarten.

IX. Ontwikkelen van een beleidsvisie met betrekking tot “jongeren op straat”

Wanneer jongeren elkaar op straat ontmoeten, wordt dit door buurtbewoners vaak ervaren als overlast. Deze overlast komt voor in de vorm van lawaai, afval en nadrukkelijke aanwezigheid van jeugd. Soms voelen buurtbewoners zich ook bedreigt door groepen jongeren en is er sprake van vermeende overlast. Een vervreemding van ouderen en jongeren wordt menigmaal gesignaleerd. Veel te vaak worden de problemen ad hoc opgelost door het inschakelen van de jongerenwerker of buco die gaan praten en nauwelijks iets kunnen realiseren of door een wegstuurbeleid van de politie. Hoewel deze oplossingen soms het gewenste effect hebben, zijn

het te vaak adhoc oplossingen. Er zijn op het moment van schrijven meerdere locaties aan te geven waar hangjongerenproblematiek speelt.

Als je beide kanten van dit probleem serieus neemt, is het belangrijk dat de gemeente een goed beleid ontwikkelt met betrekking tot jongeren op straat. Dit beleid hangt nauw samen met speelruimtebeleid (ook trapveldjes en plekken waar je **mag** rondhangen; zie aanbeveling 6), een goed activiteitenaanbod, versterking van communicatie tussen ouderen en jeugdigen, en een repressief politieoptreden als overlast echt de spuigaten uitloopt.

X. Onderzoeken van de mogelijkheden om ruimte en ontmoetingsmogelijkheden binnen de gemeenschapshuizen voor jongeren in Grave te creëren

In samenhang met de vorige aanbeveling wordt aanbevolen om te onderzoeken welke mogelijkheden er binnen de gemeenschapshuizen zijn of gecreëerd kunnen worden voor jongeren om elkaar te kunnen ontmoeten.

XI. Opzetten van een jongerencentrum

Uit deze en eerder uitgevoerde inventarisaties onder organisaties en instellingen in Grave, gesprekken met jeugd en de door jongeren gemaakte fotoserie blijkt dat er een grote behoefte is aan een jongerencentrum. De belangrijkste functies voor het centrum zijn ontmoeting, recreatie en activiteiten voor de doelgroep 12 – 25 jaar. Het moet een eigen herkenbare plek voor jeugd in Grave worden.

Voorgesteld wordt om een jongerencentrum op te zetten in samenspraak met jeugdigen, professionals en omwonenden.

XII. Ontwikkelen van een activiteitenaanbod voor en met jongeren

Uit de inventarisatie blijkt dat Graafse jongeren behoefte hebben aan sociaal-culturele activiteiten, zoals popmuziek, breakdance, inloopavonden etc. Het aanbod op dit terrein is in Grave echter minimaal.

Het verdient aanbeveling om samen met jongeren te komen tot de ontwikkeling van nieuwe activiteiten die aanslaan bij de jeugd zelf.

XIII. Ondersteuning van sportclubs en verenigingen bij het voorkomen van vertrek jeugdleden c.q. de werving van jeugdleden

Vanuit de gemeente meedenken met sportclubs. Gezamenlijk doel: de sport en andere activiteiten blijvend onder de aandacht van jeugd te houden middels gerichte acties.

XIV. Uitbreiding formatieuren jeugd- en jongerenwerk op basis van een visie op jeugd- en jongerenwerk

Het jeugd- en jongerenwerk speelt een belangrijke rol bij veel van de uit te voeren aanbevelingen. Om de gewenste inzet van het jeugd- en jongerenwerk te kunnen realiseren zal het huidige takenpakket van het jeugd- en jongerenwerk bekeken, aangepast en uitgebreid moeten worden op basis van een duidelijke visie op het jeugd- en jongerenwerk in Grave.

Bijlage 1

Samenstelling werkgroep Nota jeugdbeleid

- Mw. E. Jans (lid stuurgroep Jeugd)
- Mw. E. Anzion (GGD)
- Dhr. L. Barten (wijkraad Estersveld)
- Mw. M. Hulsebosch (eigen titel, professional sociaal-cultureel werk)
- Dhr. F. Ekstijn (basisschool De Bongerd)
- Mw. A. Derks (kinderopvang)
- Mw. R. Vissers (kinderopvang)
- Dhr. C. de Graaf (Merletcollege)
- Dhr. P. vd Ven (Merletcollege)
- Mw. Y. Beverwijk (Projectmanager Ouder Kindzorg)
- Dhr. T. Feijen (Bureau Jeugdzorg)
- Dhr. C. Meulenstein (Politie)
- Dhr. F. vd Wiel (Jongerenwerker)
- Dhr. B. van Paasen (basisschool De Ester)
- Dhr. T. Delisse (Algemeen Maatschappelijk Werk)
- Dhr. E. Walrave (Gemeente Grave; verslag)
- Dhr. P. Kuijs (K2; voorzitter)

Bijlage 2

Resultaten van traject Wenswijk

De Ester in Escharen

Wat is er in de kern?

Er is een basisschool, De Ester. Deze ligt midden in de dorpskern waar ook de kerk, een kerkplein en een aantal winkels te vinden zijn. In Escharen is naast de al bestaande oude bebouwing ook nieuwbouw.

Over speelruimte

Wensen:

- Een skatebaan.
- een kinderboerderij voor de kleintjes.
- een speelvijver waar je 's zomers kan zwemmen en 's winters kan schaatsen bij het Meulengat. Ook een fietscrossbaan.
- Bij de Raam willen zij een waterglijbaan en op het trapveldje bij de Stoof willen ze basketbalpalen op harde ondergrond.
- Meer speeltuintjes met toestellen die ook leuk zijn voor 12⁺.
- Wens voor op het veldje bij de J. van Cuykdijk: meer voetbal en basketbalmogelijkheden.

Klachten:

- Op het speelveld hebben de kinderen last van hondenpoep.

Over school

Op de school zijn er geen naschoolse kinderactiviteiten. Na school is het niet mogelijk om op de speelplaats te blijven spelen. Op de speelplaats spelen ze vaak polo, tikkertje, voetbal, duikelen, aperek.

Klachten:

- De brug op het speelpleintje bij school moet weg.

Wensen:

- Leukere speeltoestellen op de speelplaats.
- Vaste goaltjes op de speelplaats, familieschommel, een tennismuur en een basketbalpaal.
- Sport- en zwemactiviteiten, basketbalactiviteiten.
- We willen na schooltijd langer spelen op de speelplaats.

Over de wijk

Wensen:

- Kabel- en internetaansluiting in Escharen.

Over wonen

Binnenspelletjes die de kinderen doen zijn computeren, televisie kijken.

Over de club

Kinderen gaan een paar keer per week naar verschillende clubs en sportverenigingen.

Een aantal voorbeelden hiervan zijn tennis, de harmonie, jeu de boules, turnen, ballet en dansmarieke.

Wensen:

- Harmonie: meer leukere, kortere liedjes bij het leerlingenorkest.
- Turnen: leukere en grotere materialen.

Meningen:

- Op het ballet mogen we soms meebeslissen.

Over het buurthuis

In het buurthuis zijn er geen kinderactiviteiten door de verbouwing.

Wensen:

- Een computerzaal, gokkasten, laserquest, kindershows.
- Een leuke kinderdisco.

Over het verkeer

Klachten:

- Op de Akkerslagen hebben de kinderen 's avonds last van het verkeer.
- Bij Ben Litjes op de Spechtenweg is er weinig overzicht. De vrachtwagens rijden daar te hard. Midden op de weg laden ze stenen uit. Dat is gevaarlijk.
- De kruising Beerschemaasweg en Hooge weg is gevaarlijk bij het oversteken.

Over andere wijken

In het Estersveld willen de kinderen meer speelruimte, niet zo veel hondenpoep en meer speeltoestellen. Op de ponyclub in Velp zou er een binnenbak moeten komen.

De Hartenaas in Grave

Wat is er in de wijk?

Basisschool De Hartenaas, het Merlet College, het AZC Grave, een zwembad en een gymzaal.

In deze wijk zijn er vrij veel speelvelden.

Over speelruimte

Er is een kinderboerderij in de wijk en een aantal kinderen gaat daar twee keer in de week heen. De kinderboerderij staat naast de Bonte bende, een naschoolse opvang.

Wensen:

- Een basketbalveld op het speelveld aan de Traverse.
- Meer speeltoestellen op het speelveld bij de Andoornweg, waaronder een grote glijbaan.
- Tussen de Raam en de Jan Luykenstraat willen de kinderen een speeltuintje met een skatebaan.
- Tegenover de school aan de Stoofweg willen de kinderen een voetbalveldje en een tennisbaan.
- Tegenover de Hartenaas willen de kinderen ruig terrein met een klimmuur en een skatepleintje.
- Op het speelveld bij de Esterade een goal met netten erachter.
- In deze wijk willen de kinderen speeltoestellen voor kinderen vanaf 10 jaar.

Klachten:

- De rare wipwap op het speelveld bij de Andoornweg moet weg.
- Een zandbak vol kattenpoep bij de Ooievaarshorst.
- Bij het speelveld Smint / Eendenpoel geen glijbaan en wipklimrek.

Over school

Op het schoolplein worden verschillende spelletjes gedaan, zoals rode lijn tikkertje en verstoppertje, hinkelen, voetje van de vloer en voetbal. Activiteiten op school zijn het sloffeest en het kerstfeest.

Wensen:

- Een leuker schoolplein. Een glijbaan, meer klimtoestellen, apekooien.
- Een hele grote trampoline.
- In de sporthal met gym willen de kinderen in de kleedruimte van het Merlet College. Daar is het leuker en schoner.

Over de wijk

Wensen:

- De kinderen missen een buitenzwembad.
- Hondenuitlaatplekken, omdat de mensen te lui zijn om iets verder te lopen met hun hond.

Klachten:

- Hondenpoep!

Over wonen

Binnenspelletjes zijn: televisie kijken, tekenen, computeren, playstation, gezelschapsspelletjes, lego. Op het AZC zijn er kinderactiviteiten als knutselen, disco en waterspellen. Ze mogen meepraten over wat ze bij het knutselen gaan maken.

Wensen:

- Op het AZC: een grote speeltuin.

Klachten:

- Op het AZC: een wipkip. Muggen, hondenpoep en bijen.

Over de club

De kinderen zitten op paardrijden, jazzballet, voetballen, turnen, tennissen, hockey.

Wensen:

- Een betere douche en een nieuw clubhuis voor de hockeyclub HCG.

Klachten:

- De poort van het hockeyveld aan de Stoofweg / Muntlaan moet gemaakt worden.
- Bij turnen niet net zo lang iets overnieuw doen totdat ik iets wel durf of wel kan.

Over het buurthuis

In de Graaf zijn er kinderactiviteiten waar de kinderen over mogen meebeslissen. In de Westhoek kun je meedoen aan breakdance, tafeltennis en andere activiteiten. In de Esterade kunnen de kinderen meebeslissen over een aantal zaken. Bijvoorbeeld bij de knutselclub, over wat ze knutselen. Er is ook een kinderdisco.

Wensen:

- Jazzballet in de Esterade.

Over het verkeer

Klachten:

- Op de hoek bij het speelveld Andoornweg hebben de kinderen last van auto's.
- Bij de kruising Elftweg met Mgr. Borretweg moeten de kinderen vaak vijf minuten wachten op het stoplicht. Dat willen ze niet. De stoplichten moeten beter worden afgesteld.
- Bij de Jan Luykenstraat crossen een rode en een blauwe auto vaak hard door de straten.

- Teveel auto's in de Dokter Kanterslaan.

Over andere wijken

- Kinderen uit deze wijk gaan wel eens naar de bibliotheek in het centrum.

De Sprankel in Grave

Wat is er in de wijk?

De basisschool de Sprankel, een verloederd winkelcentrum, vijvers, speelvelden, een buurthuis. De kinderen van deze school zijn in het verleden al naar de burgemeester geweest, omdat ze wilden meepraten over de inrichting van speelplekken. Maar de burgemeester heeft daar geen werk meer van gemaakt.

Over speelruimte

Wensen:

- De kinderen willen een basketbalveld met tegels. Een voetbalveld met goalnetten bij de Sprankel en de Groenberg.
- Een open zwembad en een wildwaterbaan bij de Maas.
- Een crossbaan in de buurt van de Burg. Raaijmakerslaan. Er is daar alleen een speelveldje met toestellen voor kinderen onder de zes jaar.
- Een glijbaan en een schommel in de speeltuin A. van Burenweg en de Chamillylaan.
- Een kinderboerderij bij de A. van Burenweg.

Klachten:

- Bij het speelveld op de Dokter Kanterslaan valt alles uit elkaar.
- De draaimolens daar zijn gevaarlijk. Er ligt ook teveel hondenpoep.
- Er zijn hier weinig goede speelplekken en toestellen.
- De sportvelden en speelplekken zijn klein.
- Bij de Burg. Raaijmakerslaan is er een basketbalveld van gras! Daar moeten tegels onder. Deze basket is daar zelf neergezet, omdat er niets door de gemeente ondernomen werd.
- Aan het speelveld Esterveldselaan / A. van Burenweg moet het voetbalveld weg, omdat er een goal ontbreekt, er teveel hondenpoep ligt en er wel eens fikkies gestookt worden.
- Het grasveld bij de Jan van Cuyklaan wordt als hondenuitlaatveld gebruikt.

Over school

Op school hinkelen, voetballen, overloperdje, klimmen op het klimrek, aan de stang hangen, balk lopen.

Wensen:

- Sportactiviteiten, zoals voetbal, basketbal, hockey en tennis.
- Een ontmoetingsplek op de speelplaats. Het mag niet, maar we doen het toch.

Klachten:

- Er zijn geen activiteiten na school.

Over de wijk

Wensen:

- De kinderen willen graag een hele grote ouderwetse snoepwinkel.
- Een disco van kinderen in Grave van 12 tot 18 jaar waar niet gerookt mag worden en geen alcohol geschonken wordt.
- Internet- en kabelaanluiting in Grave.

Klachten:

- Het zwembad is saai.

Over wonen

De kinderen spelen veel buiten.

Over de club

De kinderen zitten op tennis, hockey, basketbal, voetbal en de muziekclub. Op basketbal mogen de kinderen meebeslissen.

Wensen:

- Bij de hockeyclub meer velden.
- Bij alle clubs schonere kleedkamers.

Klachten:

- De douches zijn niet schoon genoeg.

Over het buurthuis

In de Esterade is een speltheek.

Wensen:

- In de Esterade willen de kinderen een gymzaal, nintendo, computeren, muziekdisco en een netwerkconnectie.
- In het buurthuis willen de kinderen een kinderfilmhuis.
- De kinderen willen graag meepraten over de activiteiten.
- Ze willen ook graag een eigen ruimte en een disco.

- Op het buitenterrein willen de kinderen een skatebaan.

Klachten:

- In de Esterade zijn geen activiteiten voor onze leeftijd.

Over het verkeer

Klachten:

- Veel auto's maken veel herrie, gevaarlijk.
- Er ligt veel stront op de stoep.
- De auto's rijden veel te hard, er moet een 30 km zone komen of drempels.
- Er wordt te hard gereden bij de speeltuin A. van Burenweg en de Chamillylaan.
- Op de hoek Dokter Kanterlaan / Esterveldselaan rijden de auto's veel te hard. Er wonen daar veel kleine kinderen.
- In de van Plaatstraat wordt er veel te hard gereden.

Over andere wijken

Kinderen uit deze wijk gaan vaak naar de bibliotheek in het centrum.

De wegwijzer in Grave

Wat is er in de wijk?

De basisschool de Wegwijzer, het busstation, een rustige woonwijk.

Over speelruimte

Wensen:

- Een zwembad, half binnen en half buiten in de Bikkelkamp.
- Boven de Julianastraat (zie kaart) willen de kinderen een voetbalveld met gewone goals en netten. Ook willen ze daar een trampoline, meer schommels en een kabelbaan.
- De kinderen willen meer speeltoestellen voor 12⁺.
- Een fietscrossbaan en een disco voor kinderen van 9 tot 14 jaar.
- We zouden graag een ruig terrein willen.

Klachten:

- Er staan teveel speeltoestellen voor kleine kinderen.
- Hondenpoep bij het speelveld van de Bikkelkamp.

Over school

Op het schoolplein kun je dammen, tafeltennissen, op het klimrek spelen en je mag daar tot half vijf spelen!

Wensen:

- Een basketbalveld en een skateplein.

*Over de wijk***Wensen:**

- De kinderen missen in de wijk een jongerenhangplek, een kinderboerderij, een binnenspeelplaats, meer speeltuinen, een kindermarkt, een kinderdiscotheek en een camping.

Klachten:

- Er is sprake van sociale onveiligheid. De kinderen willen graag een wijkagent.
- Vooral de hoek boven de Julianastraat wordt als onveilig beschouwd. (zie kaart)

Over wonen

Binnenspelletjes: computeren, met mijn rat spelen, voetballen, televisie kijken.

Over de club

De kinderen doen aan badminton, volleybal, jazzballet, judo, hockey, karate, pianoles, blokfluitles. Bij jazzballet mogen de kinderen meebeslissen over wat ze gaan doen. Bij badminton een beetje. Bij het voetballen mogen de kinderen ook meebeslissen.

Over het buurthuis

In de Westhoek kun je breakdancen, tafeltennissen, ruilbeurzen, boekenverkoop en naschoolse opvang. De kinderen mogen op de Westhoek meebeslissen.

Wensen:

- Meer kinderactiviteiten in de Westhoek.
- Vechtsporten.
- Een leukere inrichting.

Klachten:

- De ruilbeurs moet weg.
- De Westhoek is niet gezellig, er zou een leukere inrichting moeten komen.

*Over het verkeer***Wensen:**

- In de Bikkelkamp 30 km zones, omdat er te hard gereden wordt.

Klachten:

- De Hoek Bronkhorstweg /Pater Berthierstraat is gevaarlijk.
- Er wordt gecroost bij de bushalte.

Over andere wijken

Klachten:

- Hondenpoep bij het speelveld van de van Rechterenlaan.
- Motorcross in de bossen.

De Raamdonk in Grave

Wat is er in de wijk?

De basisschool de Raamdonk, het busstation, een kinderdagverblijf, sportpark de Bikkelkamp.

Over speelruimte

Wensen:

- Een grote waterglijbaan op het speelveld bij het kinderdagverblijf Bolle Bof.
- Een kartbaan, meer speelterreinen voor oudere kinderen, 10⁺.
- Een skatebaan met een halfpipe bij het airbornplein, een fietscrossbaan.
- Een skatebaan op het Bikkelkampplein van asfalt met een halfpipe, want nu gebeurt er toch niets op dat plein.
- Een vlak voetbalveldje (zie klachten)
- Meer speelterreinen in het stadje Grave
- Meer schone speelveldjes.
- Vaker openstellen van het zwembad en een goedkopere toegangsprijs.
- De tuin van Sensis openstellen voor kinderen om te spelen.
- Bij de Waterhoen willen ze een droge hangplek (zie kaart) met banken en tafel en een grote asbak op een pilaar.

Klachten:

- Op het voetbalveld zijn nu teveel molshopen en kuilen
- Teveel parkeerterreinen in het Stadje Grave.
- In de speeltuin bij de Traverse / Zwanenhorst zitten jongeren en die maken 's nachts nog veel lawaai.

Over school

Op de speelplaats spelen ze vaak polo, verstoppertje en tikkertje.

Wensen:

- Wij willen graag na schooltijd ook nog op het schoolplein spelen.
- Een aantal kinderen wil graag een aantal wilde spellen spelen, dat mag nu niet.

Over de wijk

De kinderen komen in de openbare bibliotheek.

Wensen:

- Meer speeltoestellen voor 10⁺. Er is wel veel van 3 tot 8 jaar.
- De kinderboerderij moet toegankelijk worden.
- Meer prullenbakken.

Klachten:

- Veel hondenpoep, als oplossing hiervoor hondenpoep prullenbakken uit de provincie Zeeland.
- Overlast van oudere kinderen, 14⁺, die hangen op de verkeerde plek.
- De telefooncel bij de Hertoggraafsingel is kapot en moet gemaakt worden. Daar is ook veel vandalisme door oudere kinderen.
- Achter de Futenhorst is een vijver en die zit vol met rommel zoals banden, piepschuim, hout, rubber, tonnen en zelfs een matras. Wij willen dat de vijver schoner wordt.
- Er ligt ook poep achter de Futenhorst op het veld.
- Hondenpoep tussen de dijk en de huizen.

Over wonen

Binnenspelletjes: muziek luisteren, computeren, nintendo, lego, hotelspel, tekenen, playstation, verzamelen, minivoetbal, tv kijken, bordspellen, kaarten, yahtzee

Over de club

De kinderen zitten op hockey, tennis, breakdance, jazzballet, toneel, zeilclub, paardrijden, koor, dwarsfluit, turnen, voetbal, judo, scouting. Ze zitten op een club omdat het leuk is, om je te vermaken, om fit te blijven, om energie weg te krijgen, omdat het een hobby is, om later scoutingleider te worden. Bij de tennis-, judo-, turn- en scoutingclub mogen de kinderen meebeslissen.

Wensen:

- Bij de turnclub moeten er nieuwe matten, kasten en bokken, want ze zijn kapot. De vloeren in de turnclub moeten schoner.
- Bij het hoofdveld van GVV moeten er zitplaatsen komen.
- Schonere kleedkamers en betere douches bij de voetbalclub. De lijnen op het veld moeten beter getrokken worden. Het grasveld moet beter worden ingezaaid.
- Bij de hockeyclub willen ze meer uitstapjes, nieuwe en schone wc's leukere training, schonere douche.

Klachten:

- De judoclub in Velp moet meer geventileerd worden, grotere ramen.
- Er is een wespennest bij het sportpark de Bikkeltkamp.
- Er is een wespennest bij het tennisveld.

*Over het buurthuis***Wensen:**

- Bij De Westhoek moet op zaterdag van half negen tot tien een disco van 10 t/m 15 jaar komen.
- Een hogere entree prijs, maar dan niet meer betalen voor het eten en het drinken.

Klachten:

- Op de woensdagmiddagclub mogen de kinderen niet meebeslissen.

*Over het verkeer***Klachten:**

- Het kruispunt van het Bikkeltkamplein met de Burgemeester Ficqstraat is onoverzichtelijk. Er moet een bord komen dat vrachtwagens daar niet kunnen draaien.
- De auto's moeten zachter rijden bij het kruispunt Arnoud van Gelderweg en de St. Elisabethstraat. In de Dokter Wierstraat rijden de auto's te hard.
- Bij de Violier te hard rijdende auto's.
- Ik woon in de Elisabethstraat en als de vrachtauto's te hard rijden trilt ons huis. We hebben ook scheuren in de muren.
- Bij het koeienpad wordt te hard gereden. Zo komt allemaal stof tegen de ramen.
- Stop daarmee! Zachter rijden!
- Er wordt te hard gereden op de Bronkhorstweg. Oplossing: drempels en 50-kmborden

*Over andere wijken***Wensen:**

- Meer leuke winkels, schoenen, kleding en speelgoed.

Klachten:

- Te weinig winkels in de stad, bijvoorbeeld goede speelgoedwinkels.

St. Jozef in Velp

Wat is er in de kern?

Er is een basisschool St. Jozef. Deze ligt midden in de dorpskern naast de kerk. Opvallend is dat deze basisschool een groot speelterrein heeft. Dit is de eerste keer dat we mogen meebeslissen.

Over speelruimte

Er zijn speeltoestellen bij de speelvelden bij de Mars en Wythdijk, speeltoestellen bij de basisschool en de Zaalheuvelweg.

Wensen:

- Ze willen speeltoestellen op het veldje aan de Bronckhorstweg.
- Een skatebaan bij speelveld Schotsestraat .
- Een skatebaan tussen de Overlaet en de Mars en Wythdijk.
- Een ontmoetingsplek, een skatebaan en een fietsbaan bij de basisschool.
- Een voetbalveld in de Wolfgatsestraat. "Dan kunnen ze een stuk weiland als voetbalveld maken".

Over school

Op het schoolplein spelen de kinderen: voetballen, klimmen, basketballen.

Klachten:

- De oude speeltoestellen op het schoolplein moeten weg.
- Er is een wespennest op school.

Over de wijk

Buitenspelletjes zijn voetbal, skateboarden, basketballen, steltenlopen, skeeleren, schommelen, fietsen, in de speeltuinen, stuntfietsen.

Wensen:

- Vuilnisbakken in de buurt.

Klachten:

- De visvijver in het Vizier moet schoongemaakt worden.
- Er is veel hondenpoep. Op de Zwanenhorst graag opruimen.

Over wonen

Binnenspelletjes zijn: playstation, computeren, dansen, muziek luisteren, tv kijken.

Over de club

Kinderen gaan naar: voetballen, turnen, de hobbyclub, dansen, tafeltennis.

Wensen:

- Bij de voetbalclub SCV een clubhuis en meer kleedhokjes.
- Betere douches bij de voetbalclub en een ander trainingsprogramma.
- Bij de tafeltennisclub betere batjes.

Over het buurthuis

Wensen:

- Er moet een disco in het buurthuis komen.
- Een knutselclub in het buurthuis en dan de hobbyclub weg.

Over het verkeer

Wensen:

- Flitspalen op de Bosschebaan en stoplichten omdat de auto's hier te hard rijden.
- In de Tolsestraat drempels en een 30 km zone.
- Drempels op de Bronkhorstweg.
- Drempels op de Traverse.
- De paden bij de Mars en Wythdijk moeten geasfalteerd worden.

Klachten:

- Gevaarlijk kruispunt: de Tolsestraat / Bosschebaan
- Gevaarlijke bocht bij de Zaalheuvelweg.
- Op de Pannenstraatweg rijden ze te hard.

Over andere wijken

Ze maken gebruik van de speel-o-theek in de Esterade en de bibliotheek in Grave.

De Bongerd in Gassel

Wat is er in de kern?

Een rustig dorp dat een stuk buiten Grave ligt. In de dorpskern liggen de basisschool de Bongerd en het gemeenschapshuis De Viersprong.

Over speelruimte

Er zijn speeltoestellen bij de Akker, de Hofstede en de Wijnroemer.

Wensen:

- Een stoepkrijtplein
- Een fietscrossterrein in het bos.
- Voetbalgoal met netten in de Hofstede en de Ark.
- Ruig terrein achter de Hofstede.
- Een skatebaan op het Julianaplein waar de Jeu de Boules banen liggen.
- Een ontmoetingsplek op het Julianaplein.

Klachten:

- In de Wijnroemer moet het speeltuintje opgeknapt worden.
- Er zijn teveel Jeu de Boules banen op het Julianaplein.
- De kapotte speeltuin moet gemaakt worden, links van de torenstraat (zie kaart).

Over school

Op het schoolplein spelen de kinderen niet na schooltijd. Tijdens schooltijd: voetbal, touwtje springen, kletsen, overloper, rugby, waarheid of uitdaging, twister, hinkelen, overrennen.

Over de wijk

De kinderen vinden het dorp veel te rustig. Buitenspelletjes zijn: voetbal, hut bouwen, land veroveren, speurtocht, fietsverstopper, soldaatje spelen, busje schoppen en Amerikaans verstopper.

Wensen:

- Ze willen graag een kleine supermarkt, een friettent, snoepwinkel en een bowlingcenter.
Ook wat meer voorzieningen bij het achteraf.

Klachten:

- Voor de Rabobank hangen mensen rond die bier drinken, blowen en wiet verkopen. Deze mensen moeten weg!

Over wonen

Binnenspelletjes zijn: computeren, tv kijken, lego, muziek luisteren, verstopper in het donker, gezelschapsspellen, star wars spullen oppoetsen, boeken lezen, pokémon, knutselen.

Over de club

De kinderen zitten op: voetbal, ballet, muziek. Ze doen intensief mee aan clubs op het buurthuis.

Over het buurthuis

Bij de Jeugd mogen de kinderen meebeslissen. In het buurthuis zijn er sinterklaasactiviteiten; Jeugd: sport, muziek, ballet, dans.

Wensen:

- In de viersprong willen ze graag breakdance, disco en een hockeyclub.
- Bij de jeugd willen ze een zomer- en een winterkamp en de meiden willen niet meer met de jongens op een slaapzaal.
- Springkussens bij de Jeugd. Meer knutselen bij de Jeugd.
- Ze willen graag tekenles, pingpong, kindercasino, turnen, fitnessroom, computergamehal, lego eiland.

Over het verkeer

Wensen:

- Minder auto's bij de plek Dorpsstraat / schuttersweg.

Klachten:

- Gevaarlijke oversteekplaats bij de Overlaet / Maasveld.
- Op het Julianaplein crossen ze met auto's.
- Op de Wijnroemer / Kapelbaan rijden ze veel te hard. Ze rijden 120 en ze rijden honden dood.
- Op de Kapellaan moeten drempels komen en ook op de Schaarweg.

Bijlage 3

Overzicht aanbod van voorzieningen en aangegeven aandachtspunten

Aanbod eerste milieu: opvoedingsomgeving

Stichting Kinderopvang Grave

Doelstelling bieden van opvang en begeleiding van kinderen in de leeftijd van 0-16 jaar. Zij bieden flexibele en reguliere opvang voor 0–4 jarigen, daarnaast buitenschoolse opvang regulier en flexibel voor 4–16 jarigen. De kinderopvang werkt samen met de scholen om buitenschoolse opvang gerealiseerd te krijgen.

Vragen aan het goede adres

Jeugdigen vragen iets over activiteiten. Ouders vragen iets over opvang, ondersteuning, adviezen, opvoeding. Organisaties die iets vragen over kinderopvang of samenwerking.

Vragen aan het verkeerde adres

Medische vragen van ouders. In dat opzicht wordt de deskundigheid van de kennis van de kinderopvang overschat.

Kinderhoeve Escharen

Kinderhoeve is een particuliere voorziening voor kinderopvang. Doelstelling is het bieden van opvang en begeleiding van kinderen in de leeftijd van 0 tot 12 jaar. Zij bieden verlengde dagopvang voor 0-12 jarigen.

Openingstijden van 7.00 tot 19.00 uur. Een voorziening voor buitenschoolse opvang is evenals tussenschoolse opvang in ontwikkeling

Stichting Peuterspeelzalen

Doelstelling is om zonder winstoogmerk binnen de gemeente Grave al die voorzieningen tot stand te brengen die het kinderen van 2-4 jaar mogelijk maakt te spelen. Belangrijk daarbij is hun ontwikkeling op het gebied van sociale contacten, lichaamsbeweging en gevoelsleven. Bovendien moeten de activiteiten op de speelzaal zijn aangepast aan hun eigen mogelijkheden en aanvulling vormen op de activiteiten binnen het gezin.

Zij organiseren peuterspeelzaalochtenden in Grave, Escharen, Velp en Gassel voor de doelgroep van 2 tot en met 4 jaar. Men bereikt 189 peuters.

Samengewerkt wordt met gemeenschapshuizen bij de huisvesting en de gemeente inzake subsidie.

Ouders worden betrokken bij hun activiteiten door middel van de oudervertegenwoordiging.

Algemeen maatschappelijk werk

Doelstelling aanbieden van psychosociale zorg aan alle bewoners in de leeftijd van 18⁺.

Activiteiten en producten die worden aangeboden zijn individuele begeleiding, informatie en advies en groepswork voor de doelgroep 18⁺. Belangrijke samenwerkingspartners zijn de huisartsengroep, de gemeente (sociale zaken), maasland (woonmaatschappij) op het terrein van verwijzing en afstemming zorg maar ook de politie en de thuiszorg voor signalering / preventie en afstemming van zorg.

Vragen aan het goede adres

Jeugdigen: financiële problematiek, relatie probleem ouders / partner, psychosociale problemen en identiteit.

Ouders: relatie kinderen / opvoeding problematiek, bemiddeling in conflicten tussen ouders en kinderen, na scheiding omgangsregelingen.

Organisaties: informatie en advies, consultatie, advies en beleidsontwikkeling.

Vragen aan het verkeerde adres

Jeugdigen: huisvesting, urgentie omdat procedure plus rol bij het algemeen maatschappelijk werk onbekend zijn.

Overige: vragen van organisatie rapportage ten behoeve van advocatuur / proces.

Netwerkcontacten

- AZC, 2 à 3 keer per jaar, afstemming hulpverlening, verwijzing, rapportage en signalering.
- Adviesgroep minimabeleid, SOZA, advisering (on)gevraagd, één keer per zes weken.
- Maasland, huurders aangelegenheden, samenwerking, overleg, drie keer per jaar.
- Politie, samenwerking en signalering, drie keer per jaar.
- Vrijwillige Hulpdienst Grave, samenwerking, consultatie, twee keer per jaar.
- Adviesgroep ouderenbeleid, advisering en samenwerking, vier keer per jaar.
- Huisartsenoverleg, onderhouden contact, informatieoverdracht, twee keer per jaar
- VTP, vertrouwenspersoon, twee keer per jaar scholen, één keer per jaar scholen.

WachtlIJst

WachtlIJsten op het gebied van intake en behandeling, ± drie weken in de piekperioden (einde van het jaar tot mei / juni). Zij zoeken naar structurele oplossingen.

Novadic

Doelstelling in samenwerking met anderen wordt getracht om problemen door het gebruik van genotmiddelen te voorkomen deze zover mogelijk terug te dringen zodat ze voor de gebruiker hanteerbaar zijn of te voorkomen dat bestaande problemen verergeren.

Producten die geleverd worden: voorlichting en preventie, doelgroep 12 t/m 23 jaar; veldverkenning doelgroep 15 t/m 25 jaar; consultatiegesprekken vanaf ± 15 jaar (voor de veldverkenning kan een begroting worden opgevraagd!).

Samenwerking

- Er wordt samengewerkt met GGD?, GGZ op het terrein van middelengebruik jongeren dubbele diagnose.
- K2 / meldpunt preventie jongerenwerk en met het Trimbos Instituut en Jelinek, een landelijk instituut voor verslavingszorg.

Vragen aan het goede adres

Jeugdigen: problemen rondom middelengebruik en informatie en advies rondom gebruiken van middelen.

Ouders: gebruik van middelen door zoon/dochter, onwetendheid rondom middelen, herkenning en signalen.

Organisaties: beleidsadvisering, netwerkparticipatie in gemeenten, opzetten van activiteiten rondom voorlichting.

Vragen aan het verkeerd adres

In het algemeen vragen buiten het gebied van middelengebruik, die worden doorgestuurd naar ander organisaties.

Wachlijst voor intake en behandeling: 6 tot 8 weken.

Netwerken:

- Gemeenten, doel is regio- plus beleidondersteuning inzetten Novadic.
- Jongerenwerk, doel is ondersteuning aandeel in preventie.
- Horeca, doel is zicht op jeugdcultuur en op hoogte blijven houden nieuwe ontwikkelingen.
- Organisatoren van party, doel is risicogroep van jongeren benaderen plus monitoren.
- Politie, doel is afstemming met betrekking tot jeugd.

Bureau Jeugdzorg (BJZ)

BJZ vormt de toegang tot de jeugdzorg (ouders) van 0 tot 18 jarigen. Daarnaast zijn diverse werkvormen bij BJZ ondergebracht: spreekuren binnen voortgezet onderwijs, consulent dagtraining, Begeleid Wonen, Bureau Halt en het Jeugd Preventie Project. Het hulpaanbod bestaat uit informatie en advies, voorlichting en preventie, individuele- en groepstrainingen (op het gebied van sociale vaardigheden, weerbaarheid en agressieregulatie), hulpverlening (individuele en gezinsbegeleiding), crisisinterventie en dienstverlening. Op het gebied van (dreigende) uitval bij scholing en arbeidstoeleiding wordt nauw samengewerkt met de regionale consulent dagtraining.

De primaire taak van BJZ is het realiseren van een heldere toegang tot de jeugdzorg voor 0 tot 18 jarigen en hun ouders.

Activiteiten/producten:

- Ambulant begeleid wonen voor 16 tot 23 jaar.
- Bureau Halt jongeren van 12 tot 18 jaar die voor de eerste keer door de politie zijn opgepakt naar aanleiding van het plegen van kleien criminaliteit.
- Jeugd Preventie Project: jongeren van 12 tot 25 jaar die met justitie in aanraking dreigen te komen.
- Cursus opvoeden zo (12⁺), voor ouders van kinderen in de leeftijd van 3 tot 12 jaar.
- Puberoudercursus: beter omgaan met pubers voor ouders en pubers.
- Sociale vaardigheidstraining voor middelbare scholieren.
- Sociale vaardigheidstraining "Schatjes, katjes, watjes" voor 8 t/m 12 jarigen.
- Schoolmaatschappelijk werk voor middelbare scholieren (en ouders van).
- Regulier, vrij toegankelijk hulpverleningsaanbod voor 0 tot 18 jaar (en ouders van).

Samenwerking met GGZ, Politie, middelbare scholen, buurtnetwerk, Raad voor de Kinderbescherming, Thuiszorg, Jeugd- en jongerenwerk, gemeente, AMK?, algemeen maatschappelijk werk.

Vragen aan het goede adres

Jeugdigen: Problemen met contacten en sociale omgang (en pestproblematiek), problemen met opvoeders, puberteitsproblematiek.

Ouders: Opvoedingsproblematiek, specifiek gedragsproblematiek bij kinderen en jongeren

Organisaties: Informatie en adviesvragen, vragen om voorlichting en preventie, vraag om geven van sociale vaardigheidstrainingen (scholen), afstemming.

Vragen aan het verkeerde adres

Jeugdigen, ouders en organisaties: vragen van 18+ 'ers(algemeen maatschappelijk werk) jongeren met psychiatrische problematiek (GGZ- doelgroep), zwakbegaafde jongeren (SPD- doelgroep)

Wachlijsten

Wachlijst voor vrij toegankelijke hulpverlening. Ze kennen wachtlijsten voor screenings (gemiddeld twee maanden) , voor de opvoedcursus en de sociale vaardigheidstraining "Schatjes, katjes, watjes" (cursus wordt tweemaal per jaar gegeven). Wachtijd is afhankelijk van tijdstip aanmelding.

Netwerk

Het scenarioteam Land van Cuijk: doel is afstemming tussen deskundigen uit de invalshoeken van hulpverlening en interventie, de civielrechtelijke, de strafrechterlijke en de vrijwillige. Insteek het methodisch hulpverleners na kindermishandeling en seksueel misbruik van kinderen en mensen met een verstandelijke handicap.

GGD Hart voor Brabant

Doelstelling: bewaken en bevorderen van de gezondheid van 4-9 jarigen in de gemeente Grave.

Activiteiten / Producten:

- Preventief Gezondheidsonderzoek voor 5-6 jarigen, 13-14 jarigen.
- Screening 10-11 jarigen
- Logopedische screening 5-6 jarigen.
- Spreekuur op verzoek van de gemeente; basisschoolleeftijd.
- Spreekuur voortgezet onderwijs, en leerlingen vo-school.
- Toelatingsonderzoeken speciaal onderwijs plus overige extra zorg speciaal onderwijs voor so-leerlingen.
- Gezondheidsvoorlichting en opvoeding: onder andere uitleen lespakketten aan basisscholen; Doelgroep basisscholen.

Samenwerking

- Thuiszorg op het terrein van zorg onder andere voor risicokinderen; kindvolgsysteem.
- Bureau Jeugdzorg op het terrein van psychosociale problematiek. Deze samenwerkingsrelatie is nog in ontwikkeling.

Vragen aan het goede adres

Jeugdigen: gezondheidsvragen (groei, ontwikkeling leefstijl), machtsmisbruik (binnen school en/of gezin), wegwijs maken in de gezondheidszorg.

Ouders: gezondheidsvragen (groei, ontwikkeling leefstijl), psychosociale problemen en mogelijke verwijzing, problemen in spraaktaalontwikkeling van het kind.

Organisaties: gezondheid van de jeugd in de gemeente regio, lesmaterialen 'Gezond Gedrag', GGD inbreng in buurtnetwerken/jeugdnetwerken

Vragen aan het verkeerde adres

Jeugdigen: curatie van medische en/of psychosociale problemen; de GGD behandelt niet.

Ouders: omgangsregelingen met name gevraagd advies inzake omgangsregelingen.

Organisaties: andere diensten dan die welke in het met de gemeenten afgesproken pakket zitten!

Wachtlijsten zijn er op het gebied van interne verwijzing naar de binnen de GGD aanwezige jeugdpsycholoog (doel verheldering psychosociale problemen). Zij streven naar een uitbreiding van de capaciteit psychologie. Zij streven naar een optimalisering van de samenwerkingsrelatie met Bureau Jeugdzorg, maar ook naar een uitbreiding van de diagnostiek capaciteit van dit bureau.

Aanbod tweede milieu: onderwijs en toeleiding arbeidsmarkt

Basisschool de Ester

Factoren die onderwijs nadelig beïnvloeden zijn:

- Kinderen die te laat naar bed gaan.
- Zien iets op tv en maken dingen mee die niet geschikt zijn voor hen.
- Veel activiteiten buiten school, komen niet meer tot spelen, althans niet voldoende.

Gevolgen die worden aangegeven zijn vermoeidheid op school, concentratieproblemen, onrustig gedrag, niet of slecht verwerkte indrukken, attitude problemen, sterk visueel ingesteld.

Aandachtspunten

- De school wordt steeds meer (afgeleide taakstelling) een opvoeder. Ouders gedogen steeds meer, wijzen kinderen te weinig op hun verantwoordelijkheid ten aanzien van gedrag in de breedste zin van het woord: taalgebruik, fatsoensnormen, vernielzucht etc.
- Op ouderavonden worden steeds meer opvoedkundige onderwerpen besproken. Helaas worden dan nogal eens de ouder bereikt voor wie het speciaal bedoeld is. Zij hebben vaak

geen tijd ("interesse". Zaken waarvoor men geen afdoende antwoord op weet faalangst en problemen op sociaal-emotioneel gebied. Daar verwijzen zij door.

- Samenwerking met de politie loopt slecht (is incidenteel).

Opmerking ten aanzien van lokaal jeugdbeleid

- Veel meer aandacht voor preventie.
- Ouders vanaf het begin opvoedkundig ondersteunen.
- Regelmatig, meerdere keren per jaar, door deskundigen cursussen laten uitvoeren in samenwerking met scholen en jeugdleiders van clubs.
- Ouders helpende hand bieden.
- Controle uitoefenen, vroeg adequate maatregelen nemen.

Voorkomen is beter dan genezen. Deze activiteiten kosten nu de komende jaren veel geld maar bestrijden later kost veel meer geld en emotionele schade!

Basisschool Hartenaas

Factoren die onderwijs nadelig beïnvloeden

- Alles wat kinderen thuis en op weg naar school meemaken.

Afgeleide taken

- Pesten,
- Troosten,
- Nieuws in de wereld,
- Gebeurtenissen op school / thuis.

Zij voeren hiervoor overleg met ouders / de onderwijsbegeleidingsdienst GGD en kinderbescherming. Het plaatjesproject politie was een erg groot succes, mogelijk voor continuering.

Absoluut belangrijk voor succes jeugdbeleid

Duidelijk vastgestelde doelen, hier voldoende aandacht voor vragen, continuïteit.

Basisschool de Raamdonk

Afgeleide taakstelling

- Gedrag corrigeren,
- Opvoedende taak,
- Taalgebruik daden,

- Ouders informeren over aanpak “spelregels” de “vrijheden” beperken tot fatsoenlijke omgangsvormen.

Zij hebben niet echt een netwerk. **Opmerking:** er zijn er enkele uitgeprobeerd maar het is niet tot een juist adequaat “apparaat” gekomen.

Absoluut belangrijk in jeugdbeleid

- Goede samenwerking met diverse instanties.
- Lage drempels voor ouders.
- Een adviesraad voor leerkrachten en ouders met diverse disciplines waar je snel een antwoord krijgt en geen lange wachtlijsten voor de ondersteuning!

Basisschool de Bongerd

Factoren die onderwijs beïnvloeden

- Aangegeven is kinderen met ADHD of PDD-Nos (vorm van autisme) steeds meer kinderen hebben veel aandacht nodig in verband met concentratieproblemen. Ook regels en normen moeten worden bijgebracht. Structuur is wat deze kinderen nodig hebben.
- De krant in de klas is een positieve factor.

Afgeleide taakstelling

- Begeleiden van het “gepeste” kind en de “pester” (kost veel tijd) en het begeleiden van ouders. Ouders vinden het vaak moeilijk om kinderen te begeleiden inzake “pesten”.
- Onderling (ouder/ ouder) oplossen leidt vaak tot conflicten. Leerkracht is steeds vaker een maatschappelijk werker. Hier wordt flink aan gewerkt maar het blijft zeker een probleem ook in de toekomst.

Er is een **netwerk** met Bureau Jeugdzorg voor begeleiding van moeilijke kinderen / ouders en ook in het kader van weerbaarheidstraining. Er is een goede begeleiding. Er is een directieoverleg Graafsche scholen en een IB- (interne begeleiders) overleg beiden voor feedback.

Problemen met ouders betreffen veelal huiselijke problemen, de oplossing ligt in een luisterend oor bieden en raad geven.

Goed project op de basisschool: in samenwerking met GGD is roken, drinken, drugs, gokverslaving, ook in samenwerking met de politie.

Samenwerking is er met Harmonie: muzikale opleiding van de jeugd; peuterspeelzaal: voorschoolse periode en 3VO: opleiding verkeer.

Wat is van belang voor een goed lokaal jeugdbeleid?

Goed contact met betrokken partijen: ouders, buurtcoördinator, dorpsraad en school.

Basisschool St. Jozef

Factoren die onderwijs beïnvloeden:

- De thuissituatie,
- de vriendjes en vriendinnetjes,
- de situatie in de wijk.

Toegelicht wordt: gaat het thuis goed binnen het gezin of niet, hoe wordt het kind daardoor beïnvloed Is er sprake van geborgenheid of juist agressie.

Afgeleide taakstelling is een luisterend oor bieden, aandacht voor de gezinssituatie en belangstelling voor dat wat een kind bezig houdt. Deze school heeft wel de indruk dat er wordt gewerkt aan jeugdbeleid, maar de meeste tijd dat er geholpen moet worden pakken zij dat in eerste instantie toch altijd zelf op.

Netwerken: De sprong managementteam, samen overleggen, intervisie en het directieoverleg Graafsche scholen, collegiale ondersteuning en samenwerking.

Vragen van ouders waar zij geen afdoende antwoord op hebben zijn:

- Hoe te handelen bij echtscheidingen.
- Als ouders en grootouders komen te overlijden (verdriet).
- Baldadigheid in de wijk.

Vragen van jongeren waar men geen afdoende antwoord op heeft:

- Waarom houdt papa niet meer van mama?
- Touwtrekken rondom omgangsregelingen.

Partners in samenwerking

- Politie verkeer/preventie/politie is je vriend.
- Bureau Halt inzake vuurwerk.
- 3VO voor verkeersexamens.

Belangrijke projecten voor continuering

- Pesten op school en de politie is je vriend.

Belangrijk voor lokaal jeugdbeleid

- Ervoor zorgen dat het up to date is, aangepast aan de plaatselijke situatie en dus geen standaardbeleid.
- Goed overleggen met beroepsopvoeders en het beleid doorvoeren op zoveel mogelijk terreinen binnen de gemeente.

Aanbod derde milieu: sociale omgeving

Toneelgroep Velp

Knelpunt is een fatsoenlijk onderkomen voor alle dorpsactiviteiten.

Parochie

De verschillende organisaties die zich bezig houden met jeugd en jongeren leven volledig langs elkaar heen. Kinderen moeten soms een keuze maken terwijl ze eigenlijk bij beiden willen zijn. Een goed lokaal jeugdbeleid vraagt naar mijn gevoel een bekendheid van de leidinggevenden van alle instanties die met jeugd en jongeren te maken hebben met elkaar.

Scouting

Geen bijzondere opmerkingen.

Basketbalvereniging

Heeft, aldus brief, meerdere malen getracht in contact te treden omtrent de kansen en mogelijkheden van basketbalveldjes in de diverse wijken van Grave. Medewerking vanuit de gemeente werd als zeer teleurstellend ervaren. Ten tweede zijn zij teleurgesteld in actie die ondernomen zou worden ten aanzien van het accommodatieonderzoek in 2000 ten aanzien van Laco en de gesignaleerde tekortkomingen in de sporthal. Zij wensen (= de opmerking) basketbalpleintjes in de gemeente.

St. Muzikaal Jeugd- en jongerenwerk Drummako

Bij opmerkingen wordt aangehaald dat oudere, meer ervaren muzikanten worden geremd door nieuwelingen / beginners. Zij wensen een ruimere spreiding van het aantal leeftijdscategorieën door middel van een fikse uitbreiding van het aantal uren dat men in de accommodatie les kan volgen (gelijk zoals het was in Beers).

De Mertbloazers

Het is steeds moeilijker om jeugdige aanwas te krijgen. Muziek is belangrijk in het promoten van de gemeente Grave naar buiten toe het is belangrijk dat de gemeente Grave de vereniging muzikaal en financieel blijft ondersteunen.

De Plankeniers

Voegen geen belangrijke opmerkingen toe, men kan lid worden vanaf 17 jaar.

GVV 57

Geen bijzondere opmerkingen. Zij betrekken jeugd door deze al begeleidende taken te geven bij jongere teams.

SWB

Schept voorzieningen om het vrijwilligerswerk en open jongerenwerk goed gestalte te geven. Wees creatief en niet te voorzichtig. Ga uit van het positieve bij jeugdigen.

Wijkraad Estersveld

Van belang bij lokaal jeugdbeleid is begeleiding van jongeren. Niet laten zwemmen en zelf alle verantwoording geven (Zuidooster project).

Tennisvereniging EDOS

Een derde deel is van het ledenbestand is jeugd. Er zijn speciale activiteiten (toernooien) voor jongeren van 6-12 en 13-18. Ze werken samen met VV Gassel bij toernooien, gebruik ruimten ook met basisscholen waarbij er informatie wordt gegeven over balvaardigheid. Jongeren worden betrokken door het te vragen naar nieuwe ideeën, ze worden uitgenodigd om zelf activiteiten te bedenken / organiseren . De oudere jeugd helpt bij activiteiten voor de jongere jeugd. Wat is absoluut belangrijk voor een goed lokaal jeugdbeleid: goede communicatie en samenwerking met betrokkenen. Zeker ook jeugd betrekken. Het niet alleen bij ontwikkelen laten, ook implementeren en zonodig bijstellen na contact met doelgroep.

Hockeyclub Grave

De vereniging stelt zich ten doel het hockeyspel te beoefenen en te promoten.

Zij trachten dit te bereiken door:

- wedstrijden te organiseren.
- oefening voor leden en aspirant leden te verzorgen.
- evenementen op het gebied van hockeysport te organiseren.
- de nodige accommodatie aan te brengen en in stand te houden.

Doelgroepen zijn 6 t/m 10 jaar (mini's) 10 t/m 18 jaar (juniores) en 18 plus (seniores).

Om hun activiteiten onder de aandacht te brengen is het complex op alle woensdagmiddagen beschikbaar voor jeugd tot 12 jaar. Om met vriendjes en vriendinnetjes vrij te hockeyen.

Er bestaat mondeling contact met GVV en SCV58 , want zij verhuren velden voor voetbaltrainingen.

Zij betrekken jeugd door het organiseren van jeugdtoernooiactiviteiten en een jeugdavond. Er is ook een jeugdbestuur.

Wat is er absoluut belangrijk voor lokaal jeugdbeleid: indien er meer contact zou zijn met veldsport verenigingen zijn er (mogelijk) meer mogelijkheden.